

Assistansersättningens utveckling

Förändringsprocesser 2005–2015

Utgivare: Försäkringskassan
Analys och prognos

Upplysningar: Marit Gisselmann
010-116 94 28
marit.gisselmann@forsakringskassan.se

Webbplats: www.forsakringskassan.se

Förord

År 1994 infördes personlig assistans som en av tio insatser som kan beviljas enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Personlig assistans kan beviljas dels av kommunerna, dels av Försäkringskassan som fattar beslut om statlig assistansersättning.

Försäkringskassan har, på uppdrag av regeringen, följt upp antal mottagare och beviljade timmar statlig assistansersättning. Denna rapport utgör en delredovisning av uppdraget som överlämnas till regeringen (Socialdepartementet) den 1 juni 2016 i form av en socialförsäkringsrapport. Rapporten har skrivits av Marit Gisselmann (projektledare) och Martin Hurtig, båda verksamma på avdelningen för Analys och prognos vid Försäkringskassan. Tack till granskare Katarina Boye, fil dr i sociologi vid Stockholms universitet, och Sofia Bill, avdelningen för Analys och prognos vid Försäkringskassans huvudkontor. Värdefulla kommentarer har också lämnats av den interna referensgruppen bestående av Signe Holmlund Armerin, avdelningen Funktionshinder, Christina Olsson Bohlin, avdelningen Analys och prognos samt David Wollein Waldetoft, Rättsavdelningen.

Ann-Marie Begler
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning	5
Summary	8
1 Inledning	11
Bakgrund till uppdraget	11
Uppdraget och nya analyser i denna delrapport	12
Hur sker förändringar i assistansersättningens mottagare och deras timmar?.....	13
Läsanvisningar och begreppsförklaringar	14
2 Utveckling av antal mottagare och antal timmar	16
Utveckling av antal mottagare för olika grupper	18
Utveckling av antal timmar för olika grupper	23
3 Utvecklingen av antal ansökningar och beviljandegrad	30
Antal ansökningar.....	30
Beviljandegrad.....	32
4 Utveckling av de som nybeviljas assistansersättning	35
Utveckling av antal mottagare för olika grupper	37
Utveckling av antal nybeviljade timmar för olika grupper	40
5 Utveckling av mottagare som lämnar ersättningen	45
Anledningar till avslut av ersättningen.....	46
6 Utveckling av antal mottagare och timmar på länsnivå	50
Mottagare per 10 000	50
Utveckling av timantal	51
7 Avslutande diskussion	56
Referenser	63
Tabellbilaga	64

Sammanfattning

Försäkringskassan fick i regleringsbrevet för 2016 i uppdrag att följa den statliga assistansersättningens utveckling med anledning av att de ökade kostnaderna för den. Uppdraget ska levereras som en delrapport och en slutrapport. I denna delrapport har vi valt att lyfta fram hur assistansersättningen förändrats och analyserar utvecklingen 2005–2015. Utöver att fördjupa beskrivningen av hela mottagarpopulationen har vi därför beskrivit ansökningar och beviljandegrad, och framförallt i detalj kartlagt utvecklingen av nybeviljade ansökningar. Till delrapporten har enbart data från Försäkringskassans datalager Store använts. I slutrapporten som ska levereras senast den 1 februari 2017 analyserar vi även beviljade timmar, uppdelat på grundläggande och övriga personliga behov, i vilken utsträckning dubbel assistans beviljas och skälen till det.

Antal timmar fortsätter att öka

Det genomsnittliga antalet beviljade timmar för hela populationen med assistansersättning ökade med 26 procent under perioden, från 103 till 130 timmar per vecka. Vi kan identifiera tre tydliga processer som bidrar till denna ökning:

- Det genomsnittliga antalet timmar ökar för dem som redan har ersättningen – de ansöker om och beviljas fler timmar.
- Timantalet ökar för nybeviljade ärenden – de som ansöker för första gången beviljas i genomsnitt alltfler timmar. Denna ökning har under perioden varit snabbare än för hela mottagarpopulationen, vilket har minskat skillnaden i genomsnittligt timantal mellan de som nybeviljas och de som redan har ersättningen.
- Den förändrade sammansättningen av personkretsar ökar genomsnittet. Andelen mottagare i personkrets 1 ökar (personer med utvecklingsstörning, autism och autismliknande tillstånd) och deras genomsnitt är relativt högt. Samtidigt minskar andelen mottagare i personkrets 3 (personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar), vars genomsnitt är relativt lågt.

Orsakerna bakom de pådrivande processerna är troligen flera och några diskuteras i rapporten. Vi visar till exempel att en allt större andel av avlagen gäller personer som redan fått minst ett tidigare avslag. Detta och andra faktorer tyder på att gruppen som ansöker om ersättningen förändras över tid. Antalet beviljade timmar för den som redan har ersättningen kan även ändras vid den omprövning som ska göras inom två år efter det senaste beslutet, vilket innebär att även den som redan har assistansersättning berörs av ändrad lagstiftning. I slutrapporten kommer vi att studera både tvåårsomprövningar och ansökningar om flera timmar för att öka förståelsen för dessa processer.

Ökningen av antalet mottagare har avstannat

Åren 2005–2010 ökade antalet mottagare av assistansersättning, därefter avstannade ökningen. Under perioden 2005–2015 ökade antalet ansökningar något, men allt fler fick avslag, varför antalet nybeviljade minskade kraftigt. Minskningen gäller främst personkrets 3, som trots minskningen utgjorde den största gruppen mottagare 2015. En anledning till minskningen av nybeviljade är troligen de förtydliganden av grundläggande behov som gjordes 2006, 2007 och 2009.

Till skillnad från personkrets 3 fortsätter antalet mottagare i personkrets 1 att öka, och ökningen omfattar både barn (0-19 år) och vuxna. I ett tidigare uppdrag drogs slutsatsen att ökningen av personkrets 1 är knutet till det femte grundläggande behovet, annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper. Sommaren 2015 meddelades en dom från Högsta förvaltningsdomstolen som förtydligar detta behov. Den kan ha bidragit till minskningen av nybeviljade 2014–2015, eftersom minskningen är större för barn och vuxna i personkrets 1 där behovet är relativt vanligt. Möjliga konsekvenser av domen kommer att följas upp i slutrapporten.

Allt fler män än kvinnor får assistansersättning

Allt sedan assistansersättningens tillkomst har andelen pojkar och män varit högre än andelen flickor och kvinnor. Under den studerade perioden ökar denna skillnad, sakta men stadigt. Skillnaden är särskilt stor i personkrets 1, där de vanligaste diagnoserna är autismliknande tillstånd och utvecklingsstörning, vilka är vanligare bland pojkar och män än flickor och kvinnor. Att andelen ökar under perioden hänger förmodligen ihop med två faktorer: dels ökar andelen mottagare som tillhör personkrets 1 där pojkar och män är i majoritet, dels minskar andelen vuxna mottagare i personkrets 3, den enda grupp där kvinnor är i majoritet.

Männen har också beviljats ett högre genomsnittligt antal timmar än kvinnorna under hela perioden. Tidigare undersökningar pekar på att det troligen ligger flera faktorer bakom detta, till exempel åldersfördelning och skillnader i förväntningar på kvinnor och män med avseende på behov och stöd. Mellan pojkar och flickor syns däremot inte samma tydliga skillnad i timantal. De senaste åren har dock pojkar ett något högre timantal än flickor i både personkrets 1 och 3.

Ökat timantal minskar variationen mellan mottagarna

Under perioden har det genomsnittliga antalet timmar fortsatt att öka. Samtidigt minskar variationen mellan mottagarna med avseende på antal timmar. En anledning är att timmarna ökar för alla, men något snabbare för de med ett relativt lågt antal timmar. Denna förändring är tydligare efter 2009, vilket kan bero på att variationen mellan länen minskar. Det är också så att andelen mottagare som tillhör personkrets 1 med lägre variation har ökat, samtidigt som andelen mottagare som tillhör personkrets 3 med högre variation har minskat.

Skillnaderna mellan länen fortsätter att minska

Det finns variationer mellan Sveriges län, både med avseende på antal mottagare och genomsnittligt antal beviljade timmar. Antalet mottagare per 10 000 i befolkningen har för de flesta län minskat sedan 2010. Skillnaderna mellan länen minskade under perioden, eftersom de med flest mottagare minskade mer än de som hade färre. Genomsnittligt antal timmar ökade för alla län under den studerade perioden och skillnaderna mellan länen minskade, framförallt 2011–2015. Det beror på att de län som har haft lägst genomsnitt haft en snabbare ökning (med undantag för Kronobergs län) och därför knappt in på de andra. En liten del av skillnaden mellan länen beror på att de har olika sammansättning av kön och åldersgrupper.

Summary

In 2016, the Social Insurance Agency was assigned the task of monitoring the development of state attendance allowance because of the increasing cost of the benefit. The analysis will be presented as an interim report and a final report. In this interim report, we have chosen to highlight the processes by which attendance allowance changes, and analyze the benefit's development during the period 2005-2015. In addition to a description of the entire population of recipients, we have also described the applications, the rates at which the benefit is granted, and the development of recipients who are awarded compensation for the first time. This interim report uses only data from the Social Insurance Agency's data warehouse, STORE. The final report, which will be delivered no later than February 1, 2017, will also analyze granted hours divided into basic and other personal needs as well as the extent to which two or more assistants are present and the reasons for it.

Hours continue to increase

The average number of hours granted for the entire population of recipients increased 26 per cent during the period, from 103 to 130 hours per week.

We can identify three distinct processes that contribute to this increase:

- The average number of hours increases for recipients who already have compensation. They apply for and are granted more hours.
- The number of hours granted for new recipients increases. Recipients granted compensation for the first time are granted an increasingly higher average number of hours than in previous years. The increase in hours for new recipients during the period was faster than for the entire population of recipients, which has reduced the difference in the average number of hours between new recipients, and those who already have compensation.
- The changing composition of the recipient groups increases the average. The proportion of recipients in group 1 (mental retardation, autism and pervasive developmental disorders) has been increasing, and their average number of hours is relatively high. At the same time, the proportion of recipients in group 3 (people with physical or mental disabilities) has been decreasing, and their average number of hours is relatively low.

There are probably several factors that affect these driving processes, and some are discussed in this report. For example, we show that an increasing percentage of application denials is from applicants who have already received at least one previous rejection. This and other factors suggest that the group applying for the compensation changes over time. The number of hours for recipients who already have attendance allowance can be changed through applications for more hours and reviews which are done two years after the most recent decision. These reviews implement the currently

applicable legislation and thus, changes in legislation affect recipients who already have compensation. In the final report, we will study both applications for more hours and reviews in order to increase understanding of these processes.

The number of recipients has stopped increasing

The number of recipients of attendance allowance increased during the period 2005–2010 and the total number of recipients has been about the same since then. The number of applications for attendance allowance increased somewhat during the period 2005–2015, but an increasing number of applications were denied, which caused the number of new recipients to fall sharply. The decrease is seen primarily group 3, which despite the decrease in new recipients was the largest group of recipients in 2015. One reason for the decrease in new recipients is probably the clarification of “basic needs” made in 2006, 2007 and 2009.

Unlike group 3, the number of recipients in group 1 continues to increase, and the increase includes both children (0–19 years old) and adults. In a previous report it was concluded that the increase of recipients in group 1 is tied to the fifth “basic need”, other assistance that requires detailed knowledge. During the summer of 2015, the Supreme Administrative Court announced a ruling which clarified this need. This may have contributed to the reduction of new recipients in 2014 and 2015, since the reduction is greater for children and adults in group 1 where this need is relatively common. Possible consequences of the ruling will be followed up in the final report.

More men than women receive attendance allowance

Since the formation of attendance allowance, the proportion of boys and men has been higher than the proportion of girls and women. During the period studied this difference has increased, slowly but steadily. The difference is particularly large for group 1. In this group the most common diagnoses are pervasive developmental disorders and mental retardation, which are more common among boys and men than girls and women. The percentage increase during the period is presumably associated with two factors: the increasing proportion of recipients who belong to group 1 where boys and men are in the majority and the decreasing percentage of adult recipients in group 3, the only group where women are in the majority

Men have been granted a higher average number of hours than women throughout the period. Previous studies indicate that there probably are several factors behind this, such as age and differences in expectations of women and men in terms of needs and support. The same clear difference in number of hours is not visible between boys and girls. In recent years, however, boys have been granted a slightly higher number of hours than girls in both group 1 and 3.

Increased number of hours reduces the variation between the recipients

During the period studied, the average number of hours continued to increase. At the same time the variation in number of hours between recipients has decreased. One reason for this is that the number of hours increased for everyone, but slightly faster for those with a relatively few hours. This change is most evident after 2009, which may be partly due to the decrease in variation between counties. It is also true that the proportion of recipients who belong to group 1 which has less variation has increased, while the proportion of recipients who belong to group 3 which has higher variability has decreased.

The differences between the counties continues to decrease

There are variations between the Swedish counties, both in terms of number of beneficiaries and the average number of hours granted. The number of recipients per 10,000 residents has declined for most counties since 2010. The differences between counties decreased during the period, as those with most recipients decreased more than those who had less. The average number of hours increased in all counties during the period studied and the differences between counties declined, particularly from 2011 to 2015. That is because the counties with the lowest average had a more rapid increase (with the exception of Kronoberg) and therefore caught up to the others. A small proportion of the difference between the counties is because of the differences in composition of gender and age groups.

1 Inledning

Bakgrund till uppdraget

Personlig assistans, som funnits sedan 1994, har av många ansetts vara den viktigaste reformen för personer med funktionsnedsättning i modern tid. Det är en av de insatser som kan beviljas enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), och det övergripande syftet att ge den enskilde möjligheter att ”att leva ett liv som alla andra”. Försäkringskassan beslutar om assistansersättning om assistans med de grundläggande behoven är mer än 20 timmar i veckan enligt socialförsäkringsbalken (SFB). Är behovet mindre kan man ansöka om personlig assistans hos kommunen¹. Majoriteten av mottagare av personlig assistans beviljas den statliga assistansersättningen. Dessa har ett avsevärt högre genomsnittligt antal timmar assistans per vecka än mottagare av kommunal assistans.

På grund av assistansersättningens kostnadsutveckling har regeringen de senaste åren gett flera myndigheter i uppdrag att granska ersättningen och att beskriva dess utveckling. Förra året avrapporterade Inspektionen för socialförsäkringen ett uppdrag där slutsatser drogs om brister i tillämpningen av lagstiftningen som på olika sätt möjliggjort och bidragit till att timantalet ökar över tid (ISF 2015). I december 2015 svarade Försäkringskassan på ett regeringsuppdrag, genom rapporten *Assistansersättningens utveckling. Orsaker till ökningen av antalet assistansmottagare och genomsnittligt antal timmar* (Försäkringskassan 2015). Rapporten analyserade på ett övergripande sätt utvecklingen av ersättningen sedan dess tillkomst 1994. Den slog fast att ökningen av antalet mottagare 1994–2014 till stor del berodde på lagändringar som ledde till nya grupper av mottagare. Två bidragande orsaker till ökningen var det faktum att barn i allt större utsträckning ansågs ha rätt till ersättningen och att mottagare fick behålla ersättningen även efter de fyllt 65 år. I rapporten konstaterades att det genomsnittliga antalet timmar ökade för alla grupper av mottagare. Ökningen gällde även personer som var nya i ersättningen. Denna rapport, liksom andra tidigare (ISF 2012a, ISF 2015) lyfte också fram utvecklingen av privata anordnare som har starka incitament att öka timantalet. För att följa denna utveckling mer löpande, och för att fördjupa förståelsen av utvecklingen av antal personer och timmar, fick Försäkringskassan ytterligare ett uppdrag i regleringsbrevet för 2016.

---

¹ Rapporten är avgränsad till den statliga assistansersättningen, personlig assistans som utförs i kommunens regi ligger inte inom ramen för denna rapport.

Uppdraget och nya analyser i denna delrapport

Uppdraget för 2016 angav att Försäkringskassan särskilt ska följa och analysera utvecklingen av antalet personer och antalet beviljade timmar². Analyserna ska även belysa regionala skillnader, skillnader mellan kvinnor och män samt skillnader mellan åldersgrupper. Utöver detta efterfrågas en uppdelning av timmarna på grundläggande och övriga personliga behov samt i vilken utsträckning två eller fler assistenter förekommer samt skälen till detta. Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 juni 2016 och slutredovisning ska ske senast den 1 februari 2017.

Vi har valt att analysera utvecklingen av antal personer och antal beviljade timmar 2005–2015. Vi fokuserar på beskrivning och analys av de av uppdraget specificerade grupperna kvinnor och män, åldersgrupper och regionala skillnader.

Utöver att fördjupa beskrivningen av hela mottagarpopulationen har vi därför beskrivit ansökningar och beviljandegrad, och framför allt i detalj kartlagt hur de som nybeviljas ersättningen utvecklats. Analyserna har genomförts med avseende både på antal mottagare och timmar där skillnader mellan personkretsar, åldersgrupper, kvinnor och män samt region har belysts. Eftersom det tidigare uppdraget tydligt visade att personkretsarna (se Tabell 1) har stor betydelse för utvecklingen både av antal assistansmottagare och antal timmar, har vi valt att belysa dessa trots att detta inte specifikt efterfrågats. Ett litet antal mottagare lämnar ersättningen varje år, och även utvecklingen av denna grupp har beskrivits eftersom den också påverkar sammansättningen av den mottagarpopulation som blir kvar.

I stort sett alla resultat som presenteras är helt nya. De har alltså inte tidigare redovisats varken av Försäkringskassan eller annan.

För att analysera förändringar av mottagare och deras timmar, beskrivs här för första gången inflödet av mottagare, nybeviljade mottagare, på lika detaljerad nivå som hela mottagarpopulationen. Resultat som avser hela mottagarpopulationen är nya genom att de utgör fördjupningar av tidigare beskrivningar av utveckling. Till exempel beskrivs utvecklingen så att man genomgående kan följa barn (0–19 år) och vuxna separat. På alla områden bryter vi även ner grupperna till pojkar, flickor, kvinnor och män, för att fånga upp likheter och skillnader i hur utvecklingen ser ut för dessa grupper.

I slutrapporten, men inte i delrapporten, kommer analyser av uppdelningen av timmarna på grundläggande och övriga personliga behov samt i vilken utsträckning två eller fler assistenter förekommer. Data för detta är under insamling.

---

² Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Försäkringskassan.

Hur sker förändringar i assistansersättningens mottagare och deras timmar?

För att förstå utvecklingen av antal mottagare och timmar inom assistansersättningen, behöver man veta något om den process varigenom förändringen sker.

För att förstå hur assistansersättningen förändras över tid behöver man beskriva både hela assistanspopulationen, alltså alla mottagare och de som kommer nya till ersättningen varje år, så kallade nybeviljade. Sammansättningen av nybeviljade kan förändras relativt snabbt eftersom de direkt påverkas av förändringar i lagstiftning, rättspraxis och tillämpning. De flesta mottagare inom assistansersättningen uppstår under en lång tid. Det innebär att när de nybeviljade kommer in i ersättningen utgör de enbart en liten del av hela gruppen, och därför förändras inte sammansättningen i hela populationen omgående. Den andel mottagare som lämnar ersättningen varje år, är också liten. Av dessa anledningar sker förändringar i gruppens antal och sammansättning långsamt.

Förändringar i lagstiftningen som reglerar rätten till assistansersättning märks först i antalet som nybeviljas ersättningen. Över tid kan även mottagare som redan tidigare har ersättningen påverkas av förändringar. Detta sker främst genom så kallade tvåårsomprövningar. För mottagare som inte har fyllt 65 år ska rätten till assistansersättning enligt lagen omprövas sedan två år förflutit från senaste prövningen. Vid dessa prövningar tillämpas vid tillfället gällande lagstiftning och rättspraxis och genom dessa kommer förändringar att med tiden omfatta alla mottagare. Eftersom tvåårsomprövningarna prioriteras lägre än ansökningar, tar det i praktiken längre tid än en tvåårsperiod. Denna förändringsprocess varigenom antalet mottagare förändras, gäller även när förändringar i lagstiftning och tillämpning påverkar timantalet.

Mottagare kan också själva påverka nivån på sin ersättning genom att komma in med en ansökan om fler timmar. Över tid gör de flesta mottagarna detta, och de beviljas då ofta fler timmar. Om behoven av ersättning minskar, till exempel genom att man flyttar till en gruppbostad, har mottagaren skyldighet att meddela detta för att en ny prövning ska kunna ske av rätten till assistansersättning.

För mottagare över 65 år finns det några skillnader i möjligheterna till förändringar. Även dessa kan få ett minskat antal timmar om behoven minskar. Däremot genomgår de inte tvåårsomprövningar, och de kan inte begära fler timmar än de redan har. Förändringar i lagstiftning, rättspraxis och tillämpning kommer därför inte att påverka varken deras rätt till ersättning eller nivån på denna.

Läsanvisningar och begreppsförklaringar

Eftersom de flesta framtagna resultaten är helt nya har vi valt att redovisa dem i form av fem separata resultatkapitel. På så sätt kan man gå in i olika delar och läsa det man är intresserad av.

För att visualisera utvecklingen över tid och underlätta jämförelser mellan olika grupper har vi valt att nästan enbart presentera figurer. I bilagan återfinns tabeller till figurerna, samt underlag till resultat som enbart kommenteras men inte visas.

I anslutning till att resultaten presenteras, återfinns kommentarer om möjliga förklaringar, vilka utvecklas något i den avslutande diskussionen. Vi specificerar också vilka analyser som är möjliga att undersöka närmare, och dessa kommer vi sedan att redovisa i slutrapporten.

Dispositionen av rapporten är organiserad efter följande principer. I det andra kapitlet, som följer på inledningen, beskrivs utvecklingen av det totala antalet mottagare, det vill säga hela mottagarpopulationen, och hur det genomsnittliga antalet timmar utvecklas för denna population. Denna totala population är den grupp man oftast syftar på när man talar om mottagare av assistansersättningen. För att förstå hur den utvecklas krävs att man tittar på in- och utflödet ur gruppen, vilket görs i de följande kapitlen. I det tredje kapitlet beskrivs hur antalet ansökningar förändras över perioden, och hur många av dessa som beviljas. I det fjärde kapitlet beskrivs hur utvecklingen ser ut för de som årligen kommer till ersättningen, alltså nybeviljas. Precis som tidigare för hela populationen, följs här utvecklingen av både antal (nybeviljade) mottagare och antal (nybeviljade) timmar. I det femte kapitlet beskrivs antal mottagare som lämnar ersättningen och anledningar till detta, samt utvecklingen av antalet timmar. Detta kapitel avslutar rapportens beskrivning av förändringsprocessen av assistansmottagarna, med avseende på in- och utflöde. I det sjätte kapitlet beskrivs i stället hur utvecklingen av antalet mottagare och timmar ser ut för olika län. Rapporten avslutas med ett sjunde kapitel, där övergripande resultat sätts i ett sammanhang och möjliga förklaringar diskuteras.

Tabell 1 Förklaringar till begrepp i rapporten

Begrepp	Förklaring
Mottagare	
Personkrets	Ett kriterium för att få assistansersättning – och andra insatser inom LSS – är att personen tillhör någon av lagens tre personkretsar. I personkrets 1 ingår personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd. I personkrets 2 ingår personer som fått ett betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom. I personkrets 3 ingår personer som har andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande om de är stora och orsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.
Alla mottagare	Alla mottagare av assistansersättningen i december ett visst år.
Nybeviljade mottagare	Alla mottagare som för första gången beviljas ersättningen ett visst år.
Rättspraxis	
	Samlingsbegrepp för de rättsliga avgöranden i framför allt domstolar, som anses vara en rättskälla och således utgöra vägledning för avgöranden av kommande fall.
Beslut	
Beviljande första ansökan	Ett beviljande som avser en första ansökan om assistansersättning ³
Beviljande upprepad ansökan	Ett beviljande som avser en ansökan från en person som tidigare fått avslag
Avslag första ansökan	Ett avslag som avser en första ansökan om assistansersättning
Avslag upprepad ansökan	Ett avslag som avser en ansökan där den sökande redan fått (minst ett) avslag
Återbeviljande	Ett beviljande som avser en person som haft ersättningen men vars ersättning tidigare upphört
Beviljandegrad	Andelen beviljade beslut
Statistiska mått	
Spridning av timmar	Hur antalet timmar skiljer sig åt mellan mottagare, alla eller en grupp av mottagare.
Absolut spridning	Spridningen beräknat i antal timmar.
Relativ spridning	Spridning beräknat i andel, Ett relativt mått är, till skillnad från ett absolut mått, opåverkat av nivån på genomsnittligt antal timmar.
Första och tredje kvartilen	Dessa avgränsar den nedre resp. övre fjärdedelen av en population. Hälften av populationen finns mellan dessa kvartiler.
Kvartilkvot	Beskriver förhållandet mellan den övre och den nedre kvartilen (kvartil 3 dividerat med kvartil 1). Därmed exkluderas extremvärden.
Standardavvikelse	Beskriver den genomsnittliga avvikelsen från medelvärdet av det som studeras. Inkluderar extremvärden.
Variationskoefficient	Beskriver standardavvikelsen i förhållande till medelvärdet för det som mäts. Relativt mått. Inkluderar extremvärden.
Standardiserade genomsnittligt antal timmar för kön och ålder över län	Vid standardisering för kön och ålder visas det antal timmar länet skulle ha om fördelningen av kön och ålder var densamma som i hela riket. Då kvarstår enbart skillnader som har andra grunder.

³ En anmälan från kommunen likställs här med ansökan.

2 Utveckling av antal mottagare och antal timmar

I rapporten *Assistansersättningens utveckling* (Försäkringskassan 2015) beskrevs utvecklingen av antalet mottagare sedan ersättningens tillkomst 1994 fram till 2014. Antalet mottagare ökade till 2010 varefter ökningen avstannade. Två bidragande orsaker till ökningen var det faktum att barn i allt större utsträckning ansågs ha rätt till ersättningen och att mottagare fick behålla ersättningen även efter de fyllt 65 år. Det framkom också att det fanns stora skillnader i ålderssammansättning mellan personkretsarna.

I samma rapport konstaterades att antalet timmar ökade både för nybeviljade mottagare och för beståndet som helhet. Denna ökning avstannade inte. Det påvisades även att det fanns skillnader mellan barn (0–19) och vuxna i antal beviljade timmar och att vuxna män hade beviljats fler timmar än kvinnor. Barn hade färre timmar assistans än vuxna men en snabbare timutveckling. När de övergick från barn till vuxen ålder hade de i genomsnitt fler timmar än de som varit vuxna under hela sin period med assistansersättning. I den här rapporten bygger vi vidare på föregående rapportens resultat och beskriver hur genomsnittligt antal timmar utvecklats samt ger en fördjupande beskrivning av antalet beviljade timmar fördelat på personkrets, ålder och kön för perioden 2005–2015.

Kapitlet inleds med en övergripande beskrivning av antal mottagare och genomsnittligt antal timmar beviljad assistansersättning per vecka. Eftersom antalet timmar som beviljas skiljer sig kraftigt åt mellan olika mottagare beskriver vi även hur variationen i beviljade timmar har förändrats under perioden. Därefter undersöker vi hur utvecklingen av mottagare och timmar sett ut i olika grupper.

Övergripande utveckling

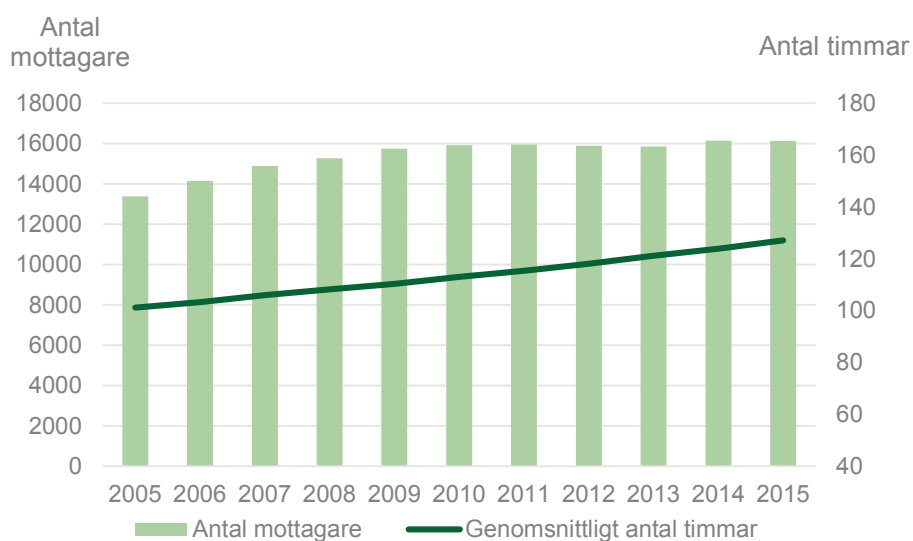
I Figur 1 visas hur antalet mottagare förändrats under perioden 2005–2015. Som tidigare beskrivits avstannar ökningen av mottagare efter 2010. Antalet mottagare ligger stadigt kring 16 000 även 2015.

Som tidigare nämnts har antalet mottagare av personlig assistans enligt LSS i kommunal regi alltid varit lägre än antalet mottagare av assistansersättning. Antalet mottagare av personlig assistans hos kommunerna har dock ökat snabbare de senaste åren: mellan 2008 och 2015 ökade antalet med 30 procent. Antalet 2015 uppgick till knappt 4300 personer (Socialstyrelsen 2016).

I samma figur är det också tydligt att det genomsnittliga antalet timmar per vecka stadigt ökar: från 103 timmar 2005, till 130 timmar 2015. Den årliga tillväxttakten ligger mellan 2 och 3 procent.

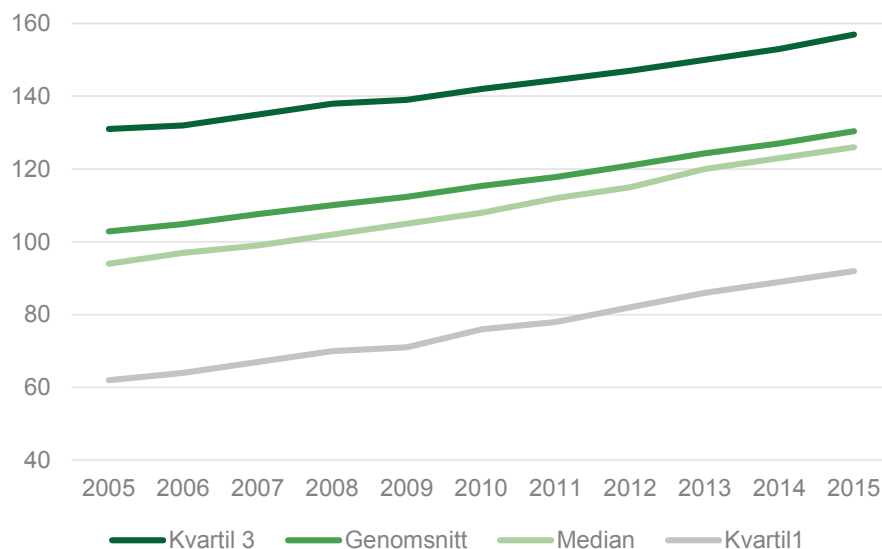
Figur 1   **Antal assistansmottagare och genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka 2005–2015**

För att bättre förstå vad som driver timutvecklingen undersöks här spridningen av timantalet för mottagarna. Alla mottagare beviljas inte samma antal timmar per vecka. I tidigare utredningar har man konstaterat att mottagare med dubbel assistans har ökat, och att detta bidrar till ett högre timantal (se till exempel Riksförsäkringsverket 2001). Genom att undersöka spridningen kan man se i vilken utsträckning det är ett fåtal mottagare med högt timantal som driver timutvecklingen.

I Figur 2 nedan visas hur spridningen av timmar utvecklats över tid. Hälften av mottagarna befinner sig mellan kvartil 1 och 3. År 2005 har hälften av mottagarna ett genomsnitt som ligger mellan 62 och 131 timmar per vecka. Detta ökar till mellan 92 och 157 timmar per vecka 2015. Efter 2009 ökar kvartil 1 snabbare än kvartil 3. Det innebär att en allt mindre del av mottagarna har ett genomsnitt som är långt under medel. Spridningen neråt minskar alltså. Samtidigt närmar sig medianen genomsnittet. Det innebär att mottagare med ett relativt högt antal timmar har ett allt mindre inflytande på genomsnittet. Även de två spridningsmått i Tabell 2 visar att variationen av beviljade timmar inom gruppen mottagare minskar över tid.

Figur 2 Spridning av beviljade timmar assistansersättning 2005–2015

Tabell 2 Spridning av beviljade timmar assistansersättning 2005–2015

Spridningsmått	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Variationskoefficient	51,4	50,6	49,9	49,1	48,6	47,4	46,3	45,4	44,2	43,5	43,0
Kvartilkvot	2,2	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8

Ett annat sätt att undersöka om de med högst antal timmar väsentligt påverkar det totala timantalet, är att titta på hur stor andel av de beviljade timmarna som de utgör. År 2005 beviljades den procenten mottagare med högst antal timmar nästan 3 procent av det totala antalet beviljade assistanstimmar. Detta minskar till 2,5 procent 2015. En allt mindre andel går alltså till denna grupp mottagare. Detta innebär att det *inte* är ett fåtal med extremt högt timantal som driver utvecklingen av det totala antalet beviljade assistanstimmar.

Resultaten visar entydigt att timutvecklingen framför allt drivs av att majoriteten av mottagarna ökar sitt genomsnitt. Det är inte ett fåtal med väldigt högt timantal som gör att det genomsnittliga timantalet ökar över tid.

Utveckling av antal mottagare för olika grupper

I det här avsnittet beskrivs utvecklingen 2005–2015 där vi fördjupar beskrivningen av utvecklingen efter kön, ålder och personkrets.

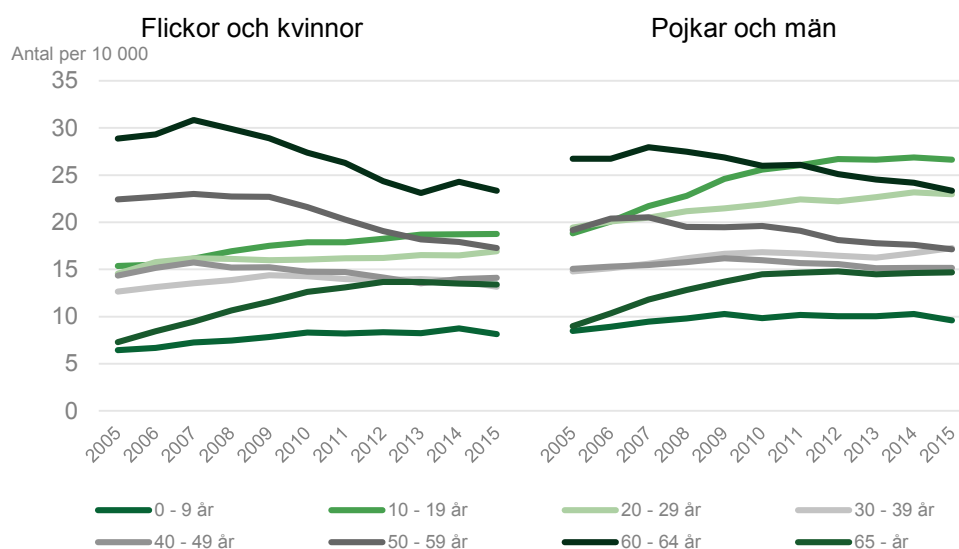
Mottagare per 10 000 i befolkningen

Mellan 2005 och 2009 ökar antalet assistansmottagare i Sverige med 10 procent, från 15 till 17 mottagare, per 10 000 i befolkningen. Antalet minskar till 16 i december 2015.

I Figur 3 beskrivs fördelningen av antalet mottagare i relation till befolkningen efter kön och ålder under 2005–2015. De första två-tre åren ökar samtliga åldersgrupper för både kvinnor och män som andel av befolkningen med assistansersättning. Därefter minskar antalet i åldersgrupperna 50–64 för både kvinnor och män. Åldersgrupperna 10–29 fortsätter öka, men mest för pojkar och män. Antalet mottagare över 65 ökar i början av perioden men sedan avstannar ökningen. Under de senaste åren av perioden planar ökningarna ut för de flesta åldersgrupperna.

I åldersgrupperna 10–29 har en större andel pojkar än flickor assistansersättning. På 10 000 pojkar i åldern 10–19 år i Sverige är det 27 stycken som har assistansersättning, motsvarande siffra för flickor är 19 stycken. I åldersgruppen 50–64 är det en större andel kvinnor med ersättning i början av perioden, men 2015 har grupperna närmast sig varandra.

Figur 3 Antal assistansmottagare per 10 000 i befolkningen fördelat på kön och åldersgrupp 2005–2015

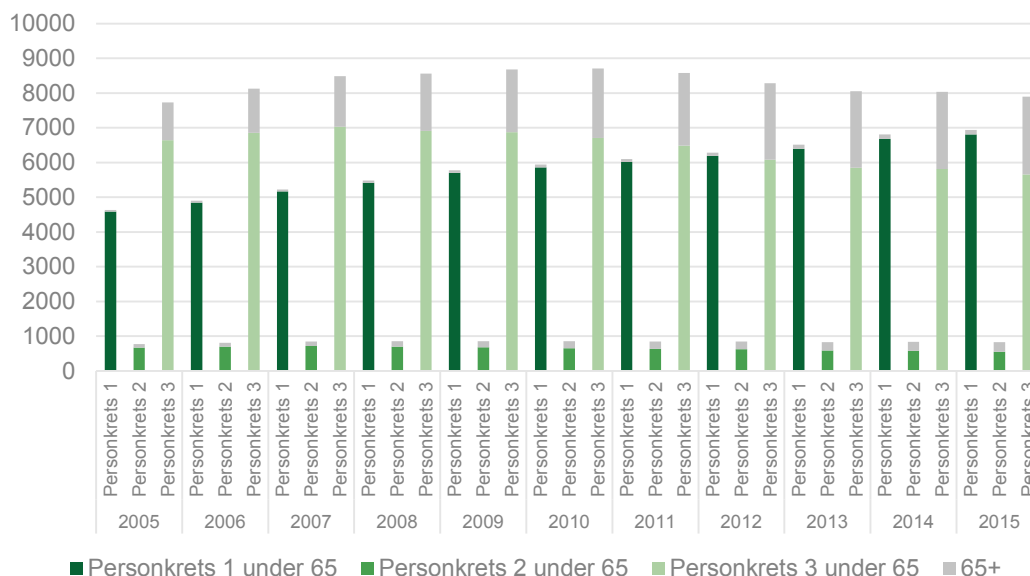
Utveckling av personkretsarna

I Figur 4 nedan visas hur antalet mottagare fördelas på de tre personkretsarna. Under hela den aktuella perioden utgör personkrets 3 den största i antal. År 2010 är gruppen som störst och består då av drygt 8 700 personer, och minskar till 7 900 år 2015. Personkrets 1, som är näst störst i omfattning, ökar under hela perioden från ungefär 4 600 till 6 900 personer vilket motsvarar en ökning på 33 procent. Skillnaden i antal mellan dessa personkretsar minskar alltså avsevärt.

I figuren är antalet personer som är över 65 år markerat med en avvikande färg i övre delen av varje stapel. Det framgår att en stor andel av personkrets 3 utgörs av personer över 65 år. På grund av att en stor andel av personkrets 3 utgörs av mottagare i övre medelåldern, kommer dessa med tiden att hamna i denna äldsta åldersgrupp. Under perioden mer än fördubblas

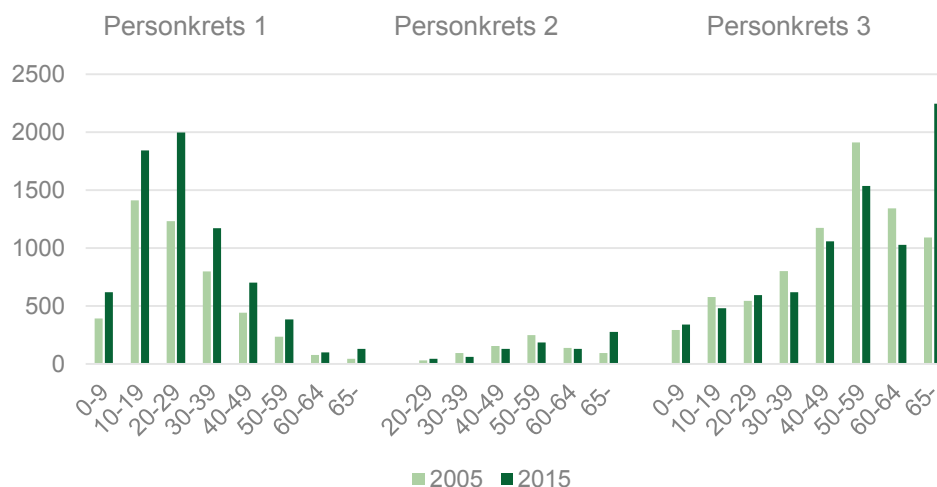
gruppen som är över 65 år, och år 2015 utgör dessa 40 procent av personkretsen. I personkrets 1 däremot utgör denna åldersgrupp mindre än 2 procent.

Figur 4 Antal assistansmottagare fördelat på personkrets 2005–2015, mottagare över 65 år i övre delen av staplarna

Åldersfördelningen i personkretsarna ser väldigt olika ut, inte bara med avseende på mottagare över 65 år. Mottagare som kommer till personkrets 1 gör det som regel i unga år, de flesta som barn (0–19). Med tiden övergår de till de unga vuxna ålderskategorierna. I Figur 5 framgår denna förflyttning av åldersfördelningen mellan 2005 och 2015. Eftersom ersättningen bara funnits i drygt 20 år, är de flesta i personkrets 1 fortfarande yngre än 40 år vid uppföljningen 2015. I personkrets 2, där det bara finns vuxna mottagare, minskar dessa i åldersgrupperna 30–59 men ökar i den äldsta. För personkrets 3 ökar antal barn 0–9 något, medan åldersgrupperna 50–64 minskar kraftigt. Däremot ökar antalet mottagare över 65, vilket även framgick av den föregående figuren.

Figur 5 Aldersfördelning för personkretsarna 2005 och 2015

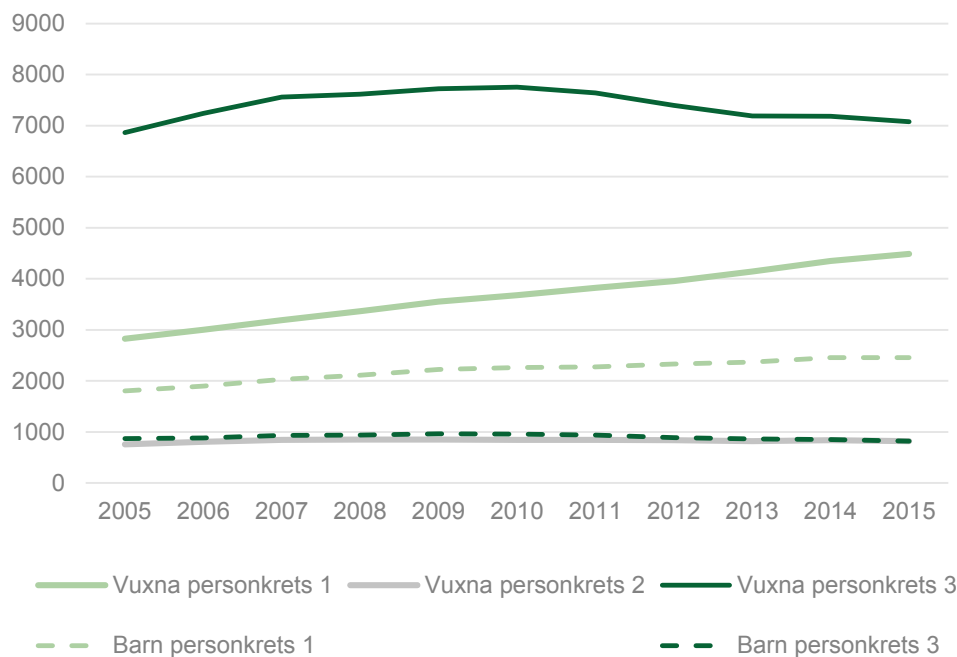

Barn och vuxna fördelat på personkrets

Här jämför vi antalet barn (0–19) och vuxna i personkretsarna. Figur 6 nedan visar att både personkrets 1 och 3 till största delen består av vuxna mottagare. I personkrets 3 utgörs ett mindre antal av barn.

I personkrets 1 ökar både antalet barn och vuxna. Vuxna i personkrets 1 är den grupp som ökar snabbast under perioden. Personkrets 3 ökar i början av perioden, fram till 2010, varefter gruppen minskar. Detta beror sannolikt främst på att färre nybeviljas i denna grupp (se nästa kapitel).

Figur 6 Antal assistansmottagare 2005–2015, barn (0–19 år) och vuxna fördelat på personkrets

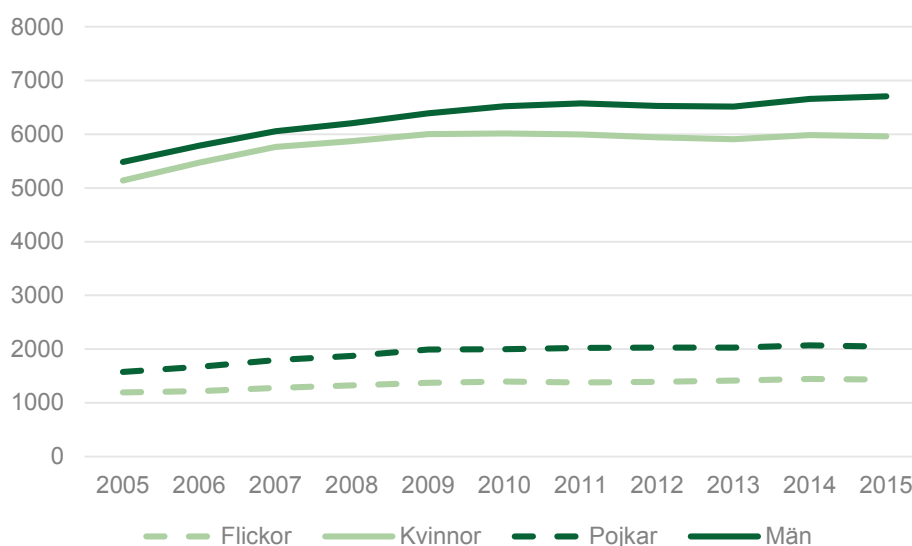
Flickor, pojkar, kvinnor och män

Inom assistansersättningen finns mottagare i alla åldrar. Det blir därför missvisande att dela upp mottagarna i enbart kvinnor och män. Här redovisas därför kön uppdelat på barn och vuxna.

Som Figur 7 visar utgörs mottagarna av fler vuxna män än vuxna kvinnor, såväl som av fler pojkar än flickor. På motsvarande sätt ser det ut för personlig assistans i kommunal regi (Socialstyrelsen 2016). Möjliga förklaringar presenteras i anslutning till Figur 8.

Under perioden ökar andelen av de vuxna som är män med några procentenheter. Ökningen sker mellan 2007 och 2015. Andelen av barnen som är pojkar ökar mellan 2005 och 2011, då den är uppe i nästan 60 procent. Efter 2011 minskar andelen något. Sammantaget ökar andelen pojkar och män från att utgöra knappt 53 procent 2005, till drygt 54 procent 2015. Ökningen kan beskrivas som långsam men konstant över hela tidsperioden.

Figur 7 Antal assistansmottagare 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män

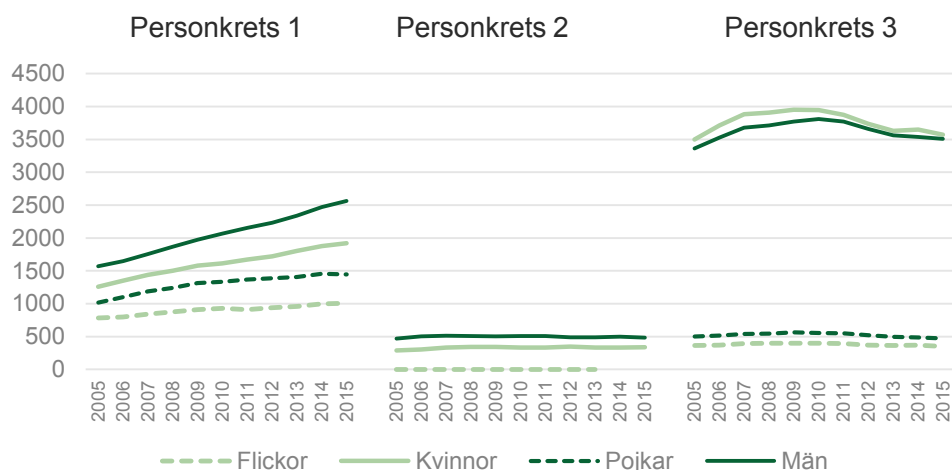
I Figur 8 beskrivs antalet assistansmottagare efter personkrets, kön och om mottagarna är barn eller vuxna.

Inom personkrets 1 är männen fler än kvinnorna och pojkarna är också fler än flickorna. Skillnaderna sträcker sig över hela perioden, och i båda fallen ökar de något. Två av de vanligaste diagnoserna i personkrets 1 är autism och utvecklingsstörning. Att de här diagnoserna är betydligt vanligare hos pojkar än flickor i befolkningen är en trolig förklaring till varför andelen pojkar är så pass stor i denna personkrets (Socialstyrelsen 2011). Eftersom de flesta av de vuxna har kommit in i ersättningen som barn, gäller samma förklaring troligen även den större andelen män än kvinnor. Sedan tidigare uppdrag vet vi att andelen av personkrets 1 som omfattas av dessa diagnoser ökar över tid, vilket troligen hänger samman med den ökande andelen av framför allt pojkar men också män.

I personkrets 2, där antalet personer är betydligt färre, minskar andelen män något, från 62 procent 2005 till 59 procent 2015.

I motsats till de andra personkretsarna är kvinnorna i personkrets 3 under den studerade perioden fler än männen, men 2015 utgör de ungefär 50 procent. Liksom i personkrets 1 är pojkarna fler än flickorna även i personkrets 3, men skillnaden är något mindre i personkrets 3.

Figur 8 Antal assistansmottagare 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män fördelat på personkrets

Sammanfattning

Sammantaget ser vi att antalet assistansmottagare i personkrets 1 fortsätter att öka och denna ökning sker för både män och kvinnor, vuxna och barn (0–19). I figur 3 beskrivs hur antalet mottagare mellan 50 och 64 år minskar i relation till befolkningen och att antalet kvinnor minskat mer än män i de aktuella åldersgrupperna. Mottagare i dessa åldersgrupper återfinns nästan uteslutande i personkrets 3. I Figur 8 ser vi att vuxna i personkrets 3 minskar sedan 2010, och den minskningen är större för kvinnor än för män. Att fler män än kvinnor har assistansersättning beror framför allt på att det är fler män än kvinnor i personkrets 1, vilket i sin tur troligen är knutet till att de största diagnoserna inom personkretsen, utvecklingsstörning och autism är, vanligare bland pojkar och män i befolkningen.

Utveckling av antal timmar för olika grupper

Fördelat på personkrets

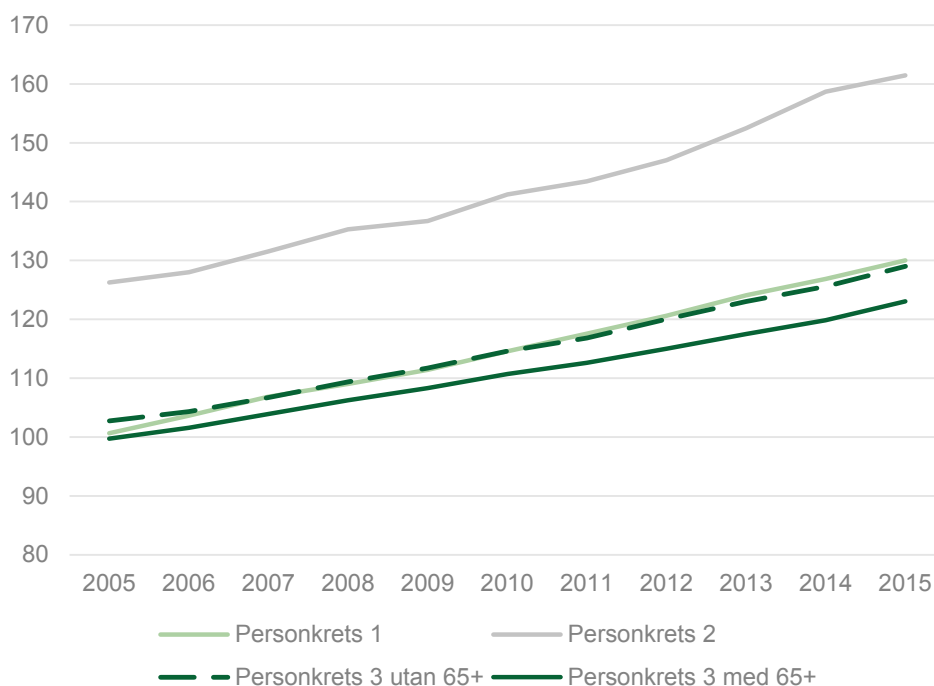
I Figur 9 nedan visas det genomsnittliga antalet beviljade timmar för de tre personkretsarna. Under perioden ökar antalet beviljade timmar i personkrets 1 med i genomsnitt 29 procent. Personkrets 2 har det högsta genomsnittet, och från 2010 ökar gruppens genomsnitt snabbare än de andras. Lägst genomsnitt har personkrets 3, och de har den långsammaste ökningen på 19 procent.

I Figur 4 ovan framgick att personkrets 3 till stor del utgörs av mottagare över 65 år. Efter 65-årsdagen kan mottagare behålla sin assistansersättning, men antalet beviljade timmar kan inte öka⁴. Som en konsekvens av att personkrets 3 till en så stor andel utgörs av mottagare över 65, ökar genomsnittet för personkretsen långsammare än de andra. Det är dock intressantare att studera de vars timmar kan öka, och jämföra dem med de andra personkretsarna.

I Figur 9 visas därför också hur timutvecklingen ser ut för de personer i personkrets 3 som är yngre än 65, alltså de för vilka timantalet kan öka. Denna linje är nästan identisk med linjen för personkrets 1. Den långsammare ökningen av genomsnittligt antal timmar i personkrets 3 beror alltså på den stora andel mottagare över 65, vars timmar inte kan öka. I kommande beskrivningar av timutvecklingen visas därför endast de beviljade timmarna för mottagare under 65 år.

Variationen av genomsnittligt antal timmar är störst i personkrets 3 (se tabellbilaga). Detta innebär att skillnaden inom gruppen med avseende på antal timmar är större än för de andra personkretsarna. För alla personkretsarna minskar variationen inom gruppen i ungefär samma takt över tid.

Figur 9 Genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka fördelat på personkrets 2005–2015, mottagare under 65 i personkrets 3 också redovisade separat

⁴ Timmarna kan däremot minska om förhållanden ändrats.

Fördelat på personkrets och ålder

Figur 10 visar hur timutvecklingen ser ut under perioden för barn (0–19) och vuxna i personkretsarna. För alla grupperna ökar genomsnittet mellan 2005 och 2015. Ökningen är lägst för vuxna (under 65 år) i personkrets 3 med 25 procent, och högst vuxna personkrets 1 med 29 procent.

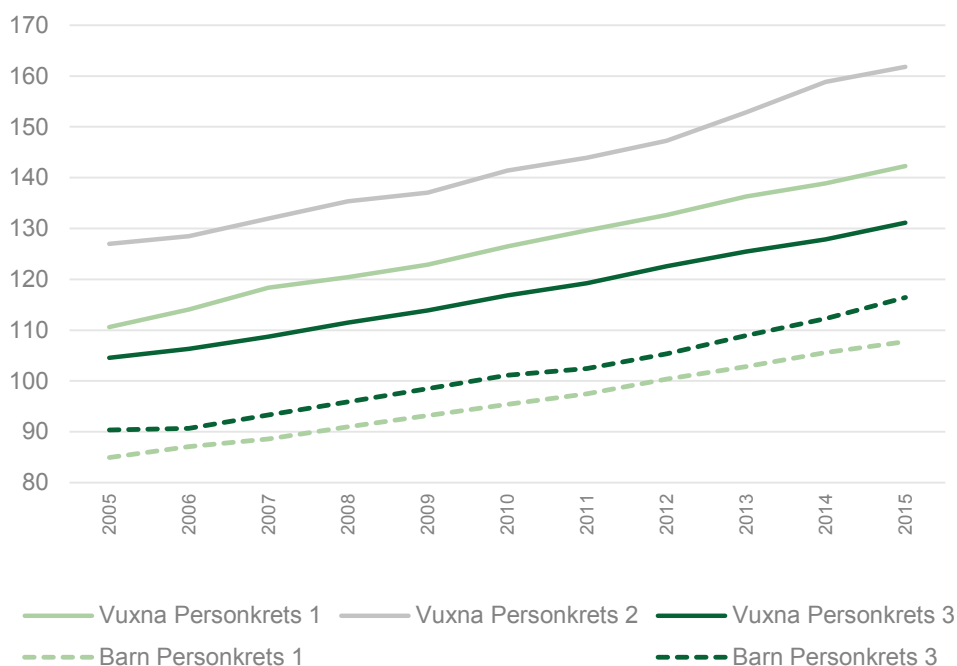
Inom personkrets 1 är det stora skillnader mellan barn och vuxnas genomsnitt. Mellan 2005 och 2015 ökar skillnaden från ungefär 25 till 30 timmar. Motsvarande skillnad inom personkrets 3 är avsevärt lägre.

En bidragande anledning till att barn har färre timmar än vuxna, är att de som regel inte beviljas assistansersättning för tid som de befinner i skola, barnomsorg, daglig verksamhet eller korttidsboende. Tid beviljas inte heller för det som ingår i normalt föräldraansvar. Barn i personkrets 1 har ett lägre genomsnittligt antal timmar än barn i personkrets 3. En möjlig förklaring till denna skillnad är att barn i personkrets 3 i stor omfattning har behov av tillsyn för hantera livsuppehållande utrustning som överstiger det normala föräldraansvaret, vilket mer sällan är fallet för barn i personkrets 1 (ibid).

Vuxna i personkrets 1 har ett högre genomsnittligt antal timmar än vuxna under 65 år i personkrets 3. Skillnaden ökar något under perioden eftersom timmarna ökar mer för de vuxna i personkrets 1. När mottagare över 65 inkluderas i personkrets 3 ser utvecklingen över tid likadan ut, men skillnaden mellan personkretsarna blir större. En bidragande orsak till att vuxna i personkrets 1 har ett högre timantal kan vara att de i större utsträckning beviljas det femte grundläggande behovet (annan hjälp som kräver ingående kunskaper, även kallat aktiv tillsyn av övervakande karaktär). Detta behov ger som regel ger upphov till ett högre totalt timantal (Försäkringskassan 2015).

Variationen inom grupperna i antal timmar minskar generellt över tid, med undantag för barn i personkrets 3 (se tabellbilaga). De har de största skillnaderna inom gruppen och de minskar inte nämnvärt över tid. Minst skillnader i antal timmar har vuxna i personkrets 1. En bidragande orsak till detta är att personkrets 1 är en mer homogen grupp än personkrets 3.

Figur 10 Genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka 2005–2015, barn (0–19 år) och vuxna (20–64 år) fördelat på personkrets

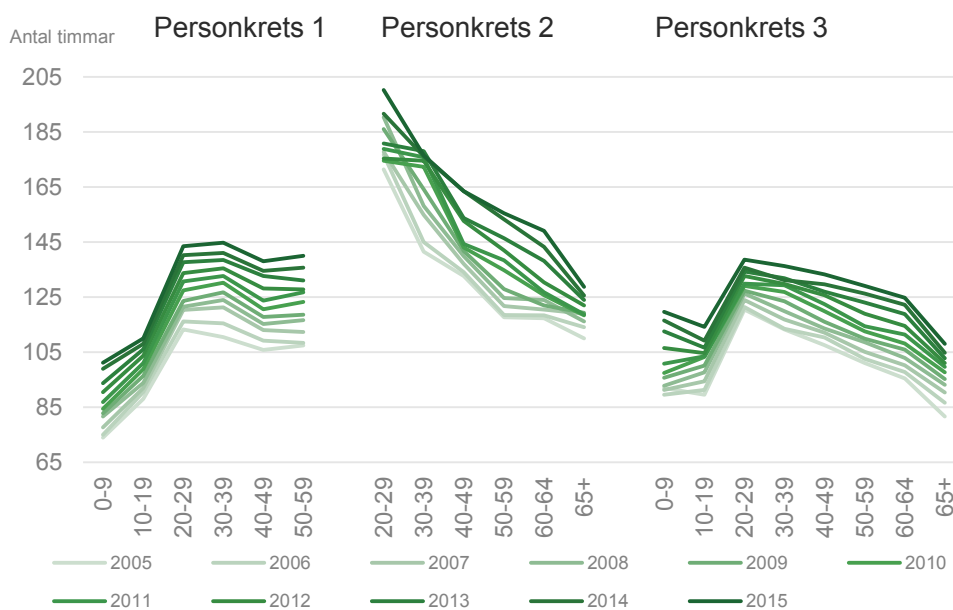
I Figur 11 visas timutvecklingen över tid för åldersgrupper i 10-årsintervaller. Kalendertiden 2005–2015 visas genom den gradvisa övergången från ljusa till mörka linjer i figuren. Den översta, mörkaste linjen, visar genomsnittligt timantal 2015.

I personkrets 1 är timutvecklingen relativt jämn för hela perioden. I personkrets 2 har åldersgrupperna 40–64 en särskilt snabb timutveckling sedan 2011, vilket illustreras av det större utrymmet mellan linjerna. I personkrets 3 är timutvecklingen 2013–2015 snabbast för de yngsta barnen, 0–9 år, som dessa år har ett högre timantal än de äldre barnen mellan 10 och 29 år. 20–29-åringar har den långsammaste timutvecklingen i personkrets 3, vilket illustreras av att det knappt är något mellanrum mellan linjerna för denna åldersgrupp.

I personkrets 1 har vuxna mottagare i olika åldersgrupper ungefär samma genomsnittligt antal beviljade timmar. För personkrets 2 och 3 varierar timantalet över de vuxna åldersgrupperna på så vis att ju äldre mottagare är desto färre timmar med assistans.

Inom alla tre personkretsarna har mottagare mellan 20 och 39 fler timmar än andra. En möjlig förklaring kan vara att mottagare i dessa åldrar är mer aktiva än andra, vilket leder till behov av assistanstimmar för dessa aktiviteter. Detta är något vi kommer att titta närmare på i slutrapporten.

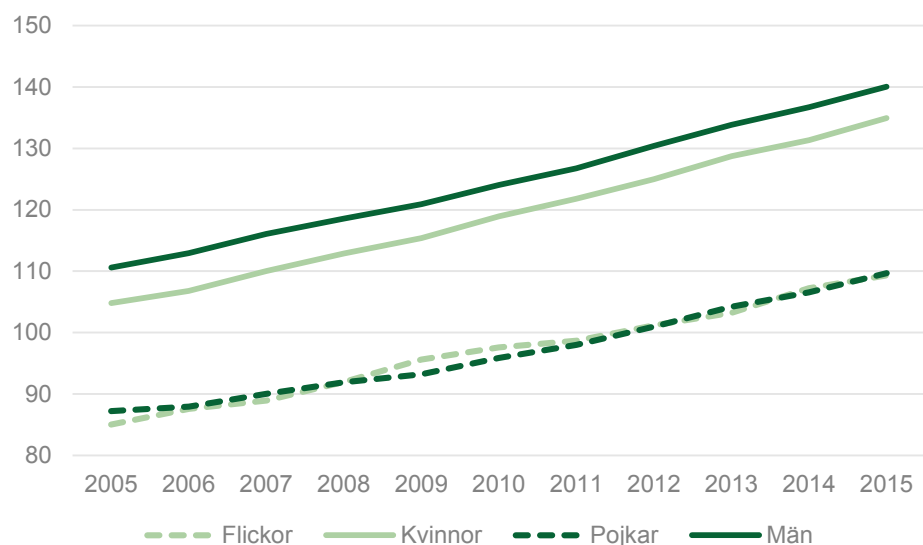
Figur 11 Utveckling av genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka 2005–2015, fördelat på åldersgrupp och personkrets

Flickor, pojkar, kvinnor och män

Som Figur 12 visar, har män ett högre genomsnittligt antal timmar än kvinnor. Skillnaden är mellan 4 och 6 procent under perioden, vilket motsvarar 5–6 timmar per vecka. Däremot är det ingen systematisk skillnad mellan flickor och pojkar under perioden. Utvecklingen av timmar under perioden skiljer sig inte systematiskt åt mellan kvinnor och män. För pojkar finns en tendens att ökningen blir större under perioden. Den årliga förändringen för flickor varierar mycket, förmodligen för att gruppen är relativt liten.

Figur 12 Genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män under 65 år

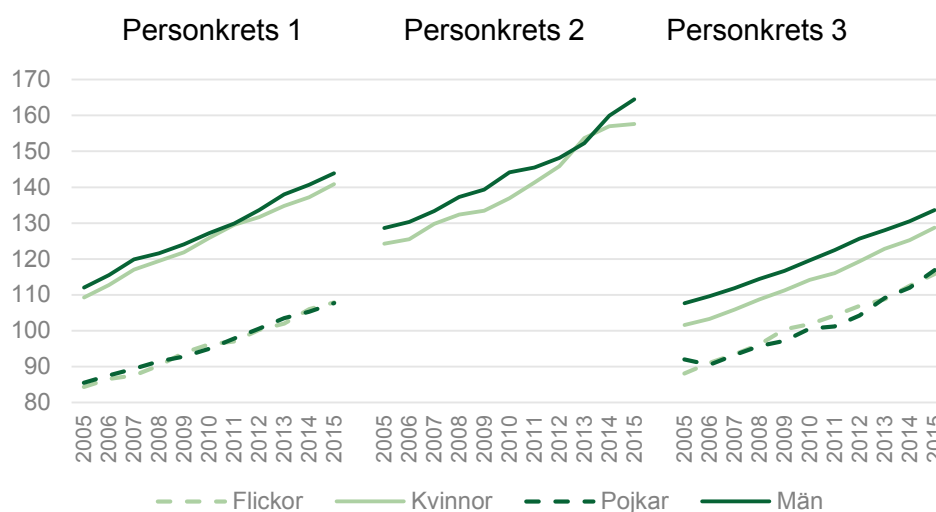

Som Figur 13 visar är skillnaderna i genomsnittligt antal beviljade timmar mellan flickor och pojkar väldigt små oavsett personkrets.

Inom alla personkretsarna har män ett högre genomsnittligt antal timmar än kvinnor. I personkrets 1 har männen runt 2 procent fler timmar än kvinnorna under perioden. Även i personkrets 2 har män som regel ett högre genomsnittligt antal timmar än kvinnor. Storleken på skillnaden mellan könen i personkrets 2 har varierat under perioden. År 2015 hade männen knappt 4 procent fler timmar än kvinnorna. I personkrets 3 var skillnaderna mellan könen i antalet beviljade timmar större i början av perioden då männen hade ungefär 6 procent fler timmar än kvinnorna, mot ungefär 4 procent 2015. Inom alla personkretsarna minskar skillnaderna något under perioden.

Skillnader mellan kvinnor och män har tidigare rapporterats bero på till exempel åldersfördelning, och vi återkommer till dessa i den avslutande diskussionen.

Figur 13 Genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män under 65 år fördelat på personkrets

Sammanfattning

I det här avsnittet har vi beskrivit hur timutvecklingen sett ut under de senaste 11 åren och gett en fördjupad beskrivning av hur timutvecklingen sett ut för män och kvinnor i de olika personkretsarna och åldersgrupper. Även det senaste året har timmarna fortsatt att öka och ökningen sker inom samtliga grupper vi har undersökt.

Precis som tidigare rapporter kan vi konstatera att barn (0–19) fortsatt beviljas färre timmar än vuxna, vilket sannolikt beror på att viss tid bedöms som normalt föräldraansvar och att barn ofta vistas i verksamheter där stödet bekostas av andra samhällsinstanter, såsom skola och korttidsboende.

Den största skillnaden mellan män och kvinnor i antal beviljade timmar finns i personkrets 3. Bland barn finns inte några könsskillnader oavsett personkrets. Att män har ett högre genomsnittligt antal timmar även inom personkretsarna, innebär att skillnaderna inte kan förklaras av att det finns fler män i personkrets 1, där de beviljade timmarna är högre. Vad skillnaderna mellan kvinnor och män i genomsnittligt antal beviljade timmar beror på kommer att undersökas närmare i slutrapporten.

3 Utvecklingen av antal ansökningar och beviljandegrad

I det föregående kapitlet beskrevs utvecklingen för hela mottagarpopulationen och timantalet för denna. För att erhålla ersättningen måste man genomgå en ansökningsprocess och ansökan måste beviljas.

I detta avsnitt beskrivs först antal ansökningar och beviljandegrad, följt av hur besluten fördelar sig på olika beslutstyper. En ansökan kan komma från en person som söker ersättningen, men också från kommunen, vilket kallas anmälan.

För att ha rätt till och beviljas ersättning måste den sökande uppfylla flera kriterier: omfattas av svensk socialförsäkring, vara under 65 år vid ansökningstillfället, tillhöra en personkrets och ha grundläggande behov som överstiger i genomsnitt 20 timmar per vecka. Vart och ett av dessa kriterier är därför även anledningar till avslag. Dessa är inte möjliga att följa i Försäkringskassans datalager.

Nedan undersöks skillnader i ansökningar och beviljandegrad med avseende på kön och ålder. För de flesta avslag finns ingen uppgift om personkrets. Tillhörighet till personkrets är ett tidigt bedömningsmoment i handläggningen av assistansersättning och om en sökande inte tillhör en personkrets är det i sig en anledning till avslag. På grund av detta kan ansökningar och beviljandegrad inte analyseras med avseende på personkrets. Däremot kan antal nybeviljade i de olika personkretsarna analyseras, vilket görs i nästa kapitel.

Antal ansökningar

Tabell 3 visar att antalet ansökningar ligger mellan ungefär 2 300–2 900 ansökningar per år och varierar något under perioden. Mellan 2005 och 2015 ökar antalet med 12 procent. Dock var antalet som högst 2 009 med 2 882 ansökningar.

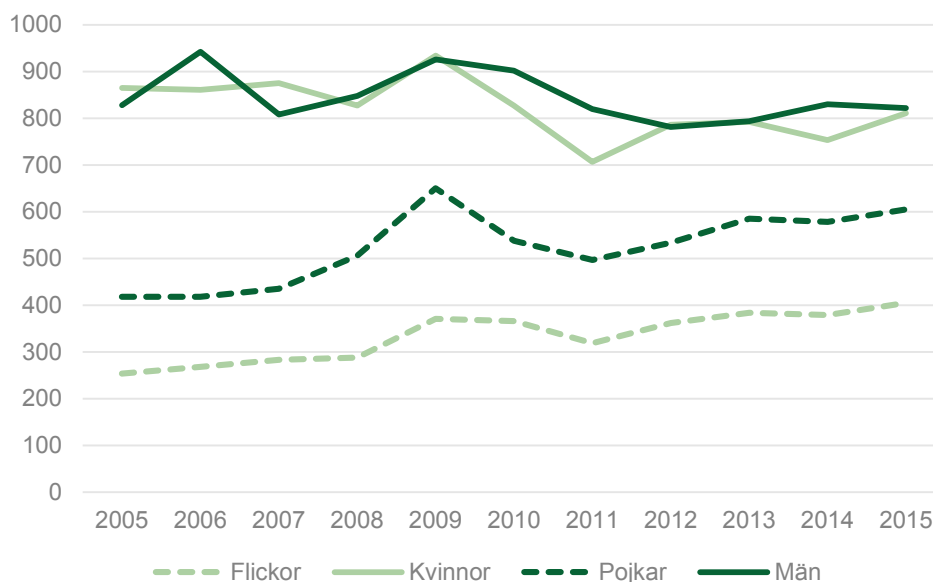
Tabell 3 Antal avslag och beviljanden⁵ 2005–2015

	Avslag	Beviljanden	Totalt antal
2005	775	1 591	2 366
2006	812	1 679	2 491
2007	830	1 574	2 404
2008	1 209	1 260	2 469
2009	1 438	1 444	2 882
2010	1 434	1 201	2 635
2011	1 291	1 053	2 344
2012	1 446	1 018	2 464
2013	1 428	1 129	2 557
2014	1 458	1 083	2 541
2015	1 784	859	2 643

Figur 14 visar hur ansökningar fördelar sig på kön och ålder. Den visar att fler ansökningar görs för vuxna än för barn (0–19). Antalet ansökningar för vuxna minskar dock något med några procent under perioden, medan ansökningarna gällande barn ökar med 50 procent mellan 2005 och 2015.

Andelen kvinnor och män skiljer sig inte systematiskt åt i början av perioden, men efter 2009 är en något större andel av de sökande män. Antalet pojkar som söker är betydligt högre än flickor, och så ser det ut under hela perioden även om skillnaden minskar något.

Figur 14 Antal ansökningar 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män

⁵ Avslag innehåller här både avslag på första- och upprepade ansökningar. Beviljanden innehåller här både nybeviljanden och återbeviljanden. Se förklaringar i inledning.

Beviljandegrad

Beviljandegraden minskar kraftigt under perioden: andelen ansökningar som beviljas är hälften så stor 2015 som 2005. De största minskningarna sker mellan åren 2007 och 2008 samt mellan åren 2014 och 2015. Beviljandegraden skiljer sig inte nämnvärt åt om man enbart granskar förstagångsansökningar.

Tabell 4 Beviljandegrad 2005–2015

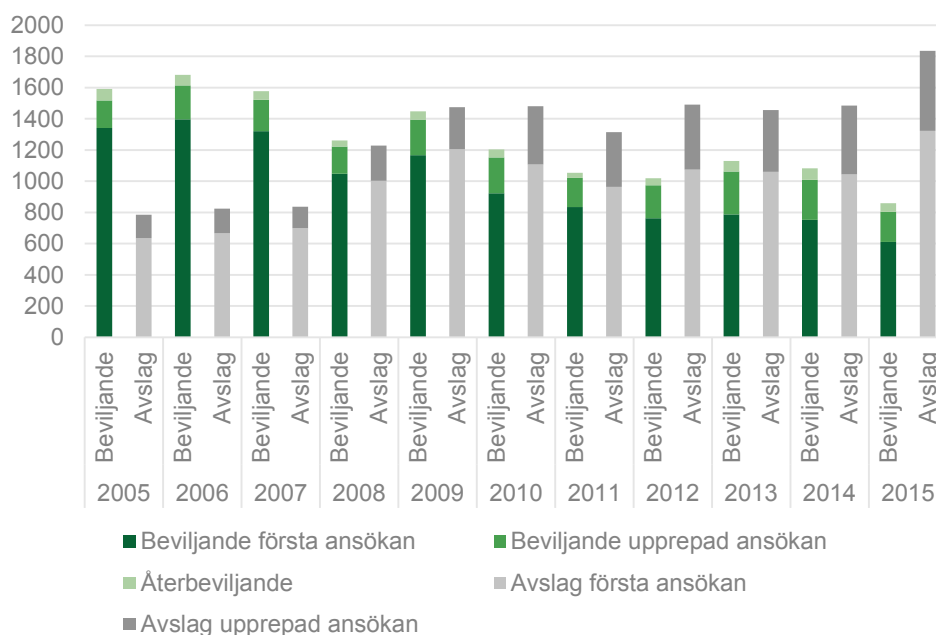
	Alla ansökningar (%)	Förstagångsansökningar (%)
2005	67	69
2006	67	69
2007	65	67
2008	51	52
2009	50	50
2010	46	46
2011	45	48
2012	41	43
2013	44	44
2014	43	43
2015	33	32

I Figur 15 är det tydligt att beviljanden är fler än avslag i början av perioden, men att det motsatta är fallet från 2010 och framåt. Beviljanden som avser upprepade ansökningar (efter tidigare avslag) eller återbeviljanden är ungefär lika många under perioden. Eftersom antalet beviljanden på första ansökan minskar utgör dessa beviljande en minskande andel. Både antalet avslag på första och upprepade ansökningar ökar under perioden. De upprepade avslagen ökar markant, och utgör en allt större andel av avslagen. Från att ha utgjort ungefär 6 procent av alla beslut 2005 ökar detta till 19 procent 2015. För att se om detta beror på att allt fler söker igen efter ett avslag måste ytterligare beräkningar göras.

Att avslagen ökar under perioden kan troligen delvis förklaras av att en allt större andel av ansökningarna består av upprepade ansökningar, där den sökandes situation inte har förändrats. Att beviljanden minskar framför allt från 2007 och framåt kan delvis förklaras med de förtydliganden som gjordes av grundläggande behov 2006 och 2007. (se kapitlet Avslutande kommentarer). Det finns anledningar att undersöka hur ansökningar om assistansersättning förändras över tid, och detta kommer att följas upp i slutrapporten. Även den stora förändringen i beviljandegrad mellan åren 2014 och 2015 kommer att följas upp närmare. Det är möjligt att denna minskning är relaterad till beror på en dom i Högsta förvaltningsdomstolen, vilket diskuteras i det avslutande kapitlet.

Figur 15   **Antal beviljanden och avslag av olika typer av ansökningar 2005–2015⁶**

Flickor, pojkar, kvinnor och män

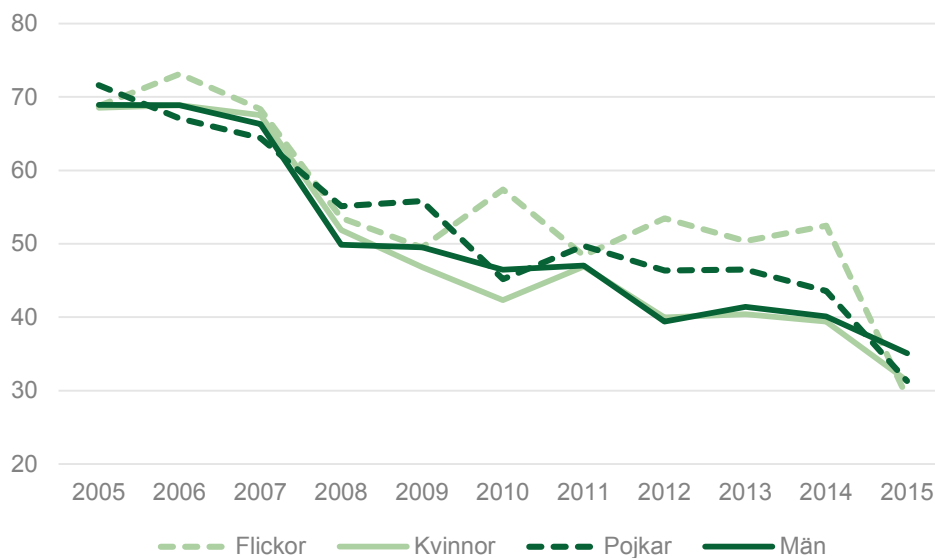
Figur 16 visar att barn har en högre beviljandegrad än vuxna mellan 2008 och 2014. Mellan 2014 och 2015 minskar beviljandegraden för barn markant, och skillnaden mellan barn och vuxna försvinner.

För vuxna finns ingen systematisk skillnad i beviljandegrad mellan kvinnor och män under perioden. Flickor har högre beviljandegrad än pojkar de flesta åren 2010–2014.

År 2015, när beviljandegraden sjunkit kraftigt, har vuxna män den högsta beviljandegraden.

⁶ Här analyseras enbart ett beslut per person och beslutskategori. Det betyder att en och samma person kan finnas med i en figur, med både ett avslag på första ansökan och ett beviljande på upprepad ansökan för samma år.

Figur 16 Beviljandegrad 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män (Procent)

Sammanfattning

Antalet ansökningar ökar något under perioden. Ökningen avser enbart ansökningar för barn (0–19), för vuxna minskar i stället antalet ansökningar. År 2009 var antalet ansökningar särskilt högt, vilket gällde både barn och vuxna. Ökningen var allra tydligast för pojkar.

Beviljandegraden 2015 var hälften av den för 2005, vilket får anses vara en kraftig minskning. Denna minskning var särskilt stor mellan 2007 och 2008, samt 2014 och 2015. Den första påfallande minskningen sammanfaller i tid med förtydligande av de grundläggande behoven, vilket man i det tidigare uppdraget konstaterade troligtvis bidrog till denna minskning. Minskningen mellan 2014 och 2015 är möjligen knuten till den dom som Högsta förvaltningsdomstolen meddelade i juni 2015, vilket diskuteras i avslutningskapitlet. Den generella minskningen över perioden skulle kunna vara knuten till att en allt större andel av ansökningarna, och därmed avslagen, består av upprepade ansökningar där den sökande alltså tidigare fått avslag.

Mellan 2009 och 2014 har flickor en högre beviljandegrad än pojkar, mellan vuxna kvinnor och män finns ingen systematisk skillnad.

4 Utveckling av de som nybeviljas assistansersättning

För att förstå hur sammansättningen av mottagarpopulationen utvecklats behövs en bild av de som nybeviljas ersättning och av de som lämnar ersättningen. Här redovisas utveckling för mottagare som det aktuella året beviljas assistansersättningen för första gången. Med nybeviljad avses en person som inte tidigare uppburit ersättningen, och därför också för första gången beviljas ett visst timantal.

I tidigare studier av de som nybeviljas assistansersättning har en minskning i antal kunnat urskiljas. Minskningen som började efter 2006 berörde samtliga åldersgrupper utom de mellan 0 och 9 år. Det har tidigare framförts att en bidragande orsak till minskningen är de förtydliganden av grundläggande behov som gjordes stegvis 2006 till 2009 (Försäkringskassan 2015, ISF 2012b).

Kapitlet inleds med en övergripande beskrivning av antal nybeviljade mottagare och genomsnittligt nybeviljade timmar assistansersättning per vecka. Eftersom antalet timmar som beviljas skiljer sig kraftigt åt mellan olika mottagare beskriver vi även hur variationen i beviljade timmar har förändrats under perioden. Därefter undersöker vi hur utvecklingen av mottagare och timmar sett ut i olika grupper.

Övergripande utveckling

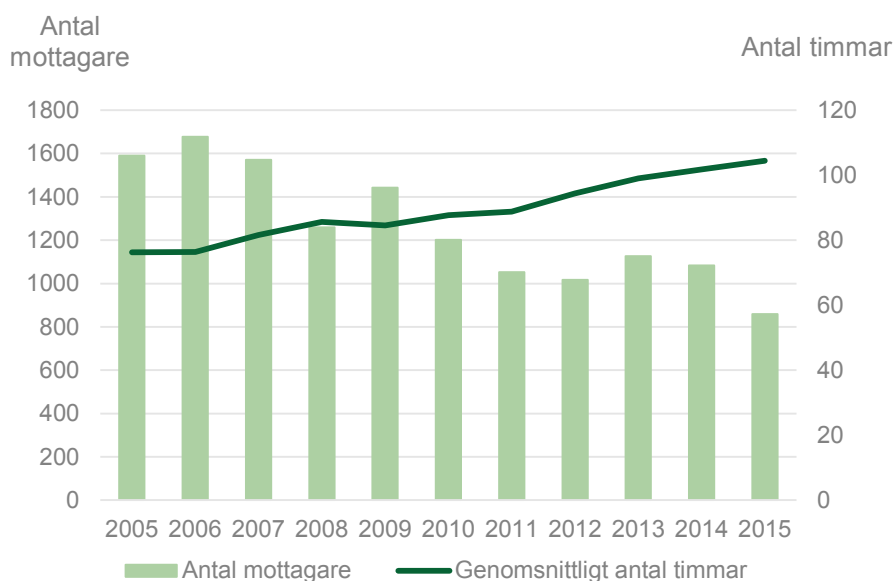
I Figur 17 visas hur antalet nybeviljade mottagare minskar under den studerade perioden 2005 till 2015, från runt 1 600 årligen till drygt 800. I samma figur syns också att det genomsnittliga antalet nybeviljade timmar⁷ per vecka ökar under perioden, från 76 timmar 2005, till 104 timmar 2015⁸. Den årliga tillväxttakten är dock ojämn. År 2009 är antalet nybeviljade fler än åren innan och efter, vilket syns i de flesta figurer nedan. Det beror på att antalet ansökningar var särskilt högt detta år, beviljandegraden var densamma som föregående år.

---

⁷ I rapporten använder skriver vi ”nybeviljade timmar” när timmarna för nybeviljade mottagare avses. Det är alltså inte timmar som beviljats för mottagare som uppbär ersättningen sedan tidigare år.

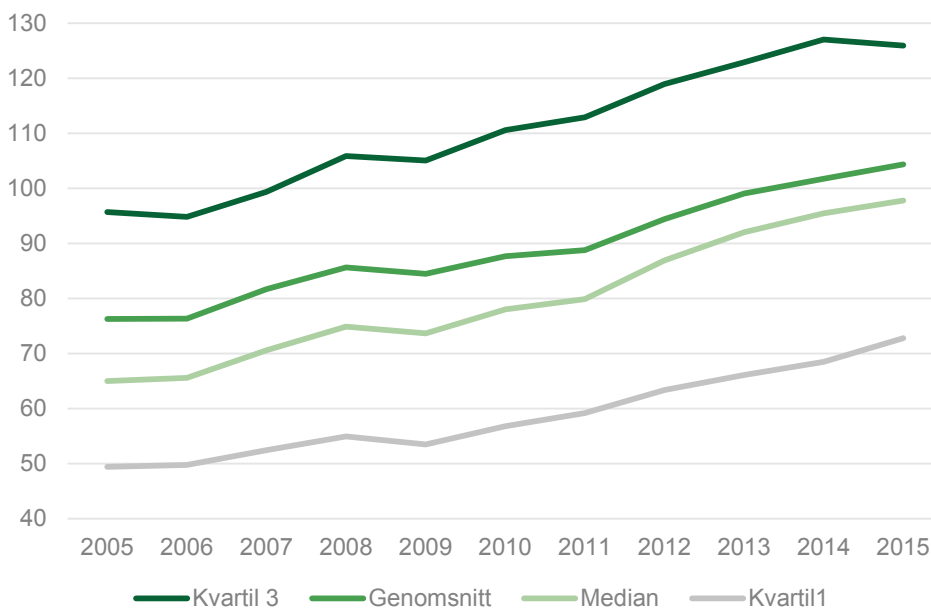
⁸ I avsnittet om nybeviljade beskrivs samtliga mottagare. Eftersom assistansersättning enbart nybeviljas innan 65 år ålder kan timmarna öka för alla.

Figur 17 Antal nybeviljade assistansmottagare och genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka 2005–2015

Figur 18 nedan visar hur spridningen av nybeviljade timmar utvecklas över tid. Hälften av de nybeviljade befinner sig mellan kvartil 1 och 3. År 2005 har hälften av de nybeviljade ett genomsnitt som ligger mellan 49 och 96 timmar per vecka. Detta ökar till mellan 73 och 126 timmar per vecka år 2015. Det ökande genomsnittet beror alltså inte enbart på att en liten andel av de nybeviljade har ett mycket högt timantal. I stället visar figuren att hela fördelningen av timmar för nybeviljade rör sig uppåt.

Figur 18 Spridning av nybeviljade timmar per vecka 2005–2015

I Tabell 5 visar både variationskoefficienten och kvartilkvoten att i likhet med mottagarpopulationen som helhet, minskar spridningen i genomsnittligt antal nybeviljade över tid. Minskad spridning innebär att variationen i timmar inom gruppen nybeviljade minskar över tid.

Tabell 5 Spridning av nybeviljade timmar assistansersättning per vecka 2005–2015

Spridningsmått	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Variationskoefficient	50,6	49,8	51,2	49,7	51,4	49,4	46,5	45,4	46,2	43,9	42,8
Kvartilkvot	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,7

Utveckling av antal mottagare för olika grupper

I det här avsnittet beskrivs utvecklingen av antalet nybeviljade de senaste åren genom fördjupande beskrivningar av nybeviljade mottagare fördelat på personkrets, ålder och kön.

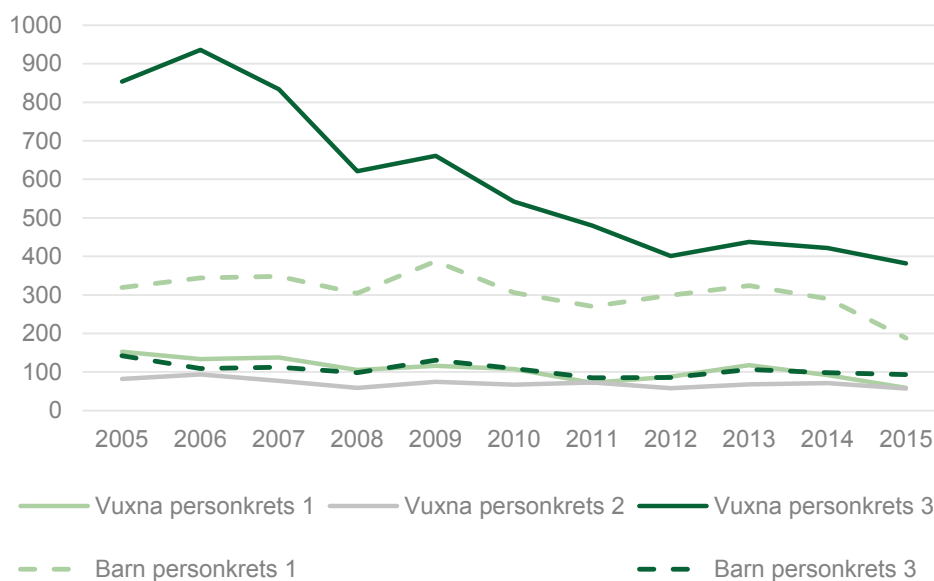
Fördelat på personkrets och ålder

Figur 19 visar att barn (0–19 år) som nybeviljas i personkrets 1 är större än antalet vuxna inom personkretsen. Antalet barn som nybeviljas i personkretsen varierar kring 300 och 400 årligen under perioden, fram till 2014. Mellan 2014 och 2015 sker en kraftig minskning, då antalet är som lägst. En bidragande orsak till detta kan vara den dom i Högsta förvaltningsdomstolen som meddelades 2015, vilket diskuteras i det avslutande kapitlet. De vuxna i personkrets 1 är betydligt färre i antal. Mellan 2005 och 2015 minskar de stadigt, minskningen mellan dessa år är 60 procent.

Personkrets 2, som enbart innehåller vuxna mottagare är minst till antalet och antalet nybeviljade varierar över perioden, sannolikt eftersom de är relativt få till antalet.

Den största gruppen av nybeviljade utgörs under hela perioden av vuxna i Personkrets 3. Gruppen ökar i något i antal 2006 men därefter minskar gruppen kraftigt fram till 2012. Denna minskning är troligen knuten till de förtydliganden som gjordes av grundläggande behov 2006, 2007 och 2009, vilket vi återkommer till i det avslutande kapitlet. Antalet nybeviljade barn i personkrets 3 varierar över perioden, sannolikt eftersom de är relativt få till antalet.

Figur 19 Antal nybeviljade assistansmottagare 2005–2015, barn (0–19 år) och vuxna fördelat på personkrets

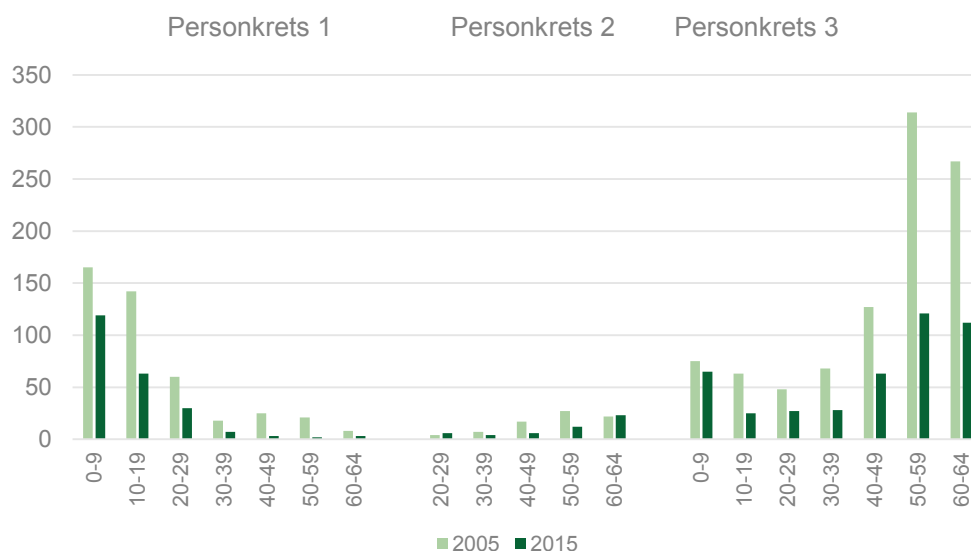

I Figur 20 ser vi hur antalet nybeviljade har förändrats mellan 2005 och 2015 efter personkrets och åldersklass. I personkrets 1 är det framför allt barn (0–19) och unga vuxna som nybeviljas ersättning. Minskningen bland barnen sker inom både gruppen 0–9 år och 10–19 år men minskningen är större bland barnen i åldern 10–19 år.

Precis som vi beskrivit tidigare är det relativt få som nybeviljas i personkrets 2. De nybeviljade är koncentrerade till de äldre åldersklasserna och i åldern 60–64 år ökar antalet nybeviljade 2005–2015.

I personkrets 3 är det framför allt vuxna över 50 år som nybeviljas men antalet minskar gradvis under perioden. Däremot ser vi att gruppen 0–9 år inte minskar i samma utsträckning som andra grupper i personkretsen.

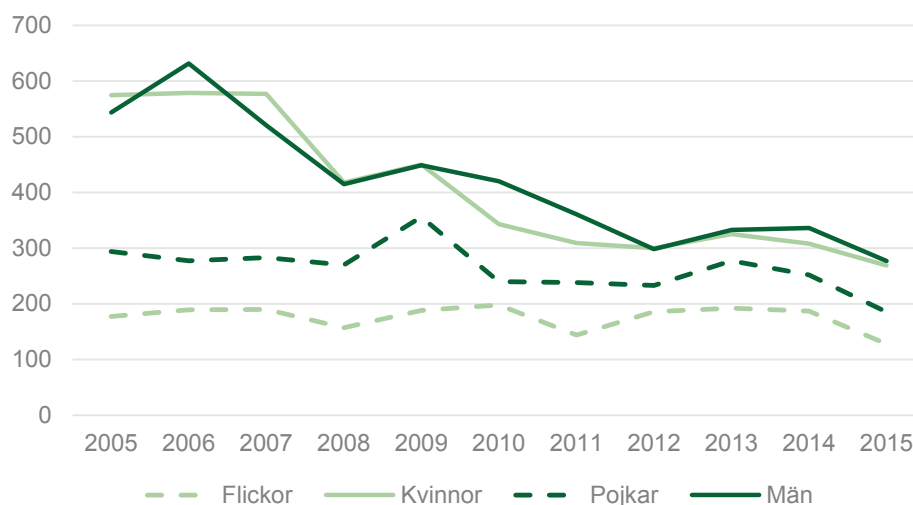
Figur 20 Antal nybeviljade assistansmottagare fördelat på personkrets och åldersklass 2005–2015

Flickor, pojkar, kvinnor och män

Som Figur 21 visar är antalet kvinnor och män ungefär lika många under perioden och de minskar i samma utsträckning. Här skiljer sig alltså de nybeviljade från populationen som helhet, där männen är i majoritet. Antalet barn är färre, och betydligt fler pojkar än flickor nybeviljas. Pojkarna minskar något snabbare i antal än flickorna under de senaste två åren. Andelen nybeviljade pojkar minskar därför något under perioden, från att utgör 62 procent 2005, till 59 procent av barnen 2015.

Figur 21 Antal nybeviljade assistansmottagare 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män

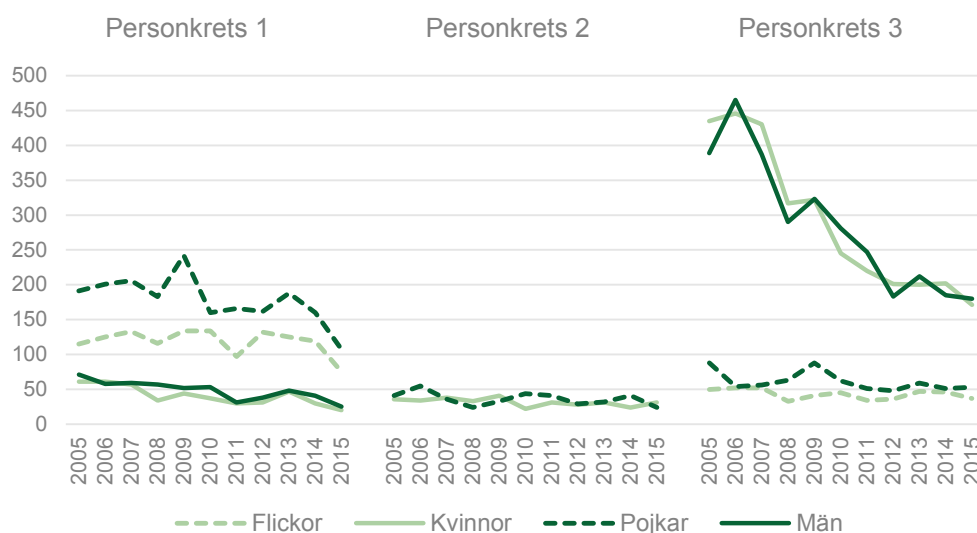

I Figur 22 är det tydligt att pojkarna är betydligt fler än flickorna i personkrets 1. De första åren är andelen pojkar mer än 60 procent av barnen (0–19), de sista åren något under. Män är något fler än kvinnor, andelen män varierar något under perioden och inga tydliga trender kan urskiljas.

I personkrets 2 är det totala antalet mycket lägre än i de andra personkretsarna och nästan enbart vuxna nybeviljas. De flesta åren beviljas något fler män än kvinnor ersättningen.

I personkrets 3 är majoriteten som nybeviljas vuxna, och det finns ingen systematisk skillnad mellan antalet kvinnor och män som nybeviljas. Bland barnen är det däremot några fler pojkar än flickor som nybeviljas.

Figur 22 Antal nybeviljade assistansmottagare 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män fördelat på personkrets

Sammanfattning

Mellan 2006 och 2015 minskar vuxna i personkrets 3 som årligen kommer till ersättningen till mindre än hälften. Minskningen avstannar 2012 varefter antalet varit ganska stabilt.

Antalet barn som tillhör personkrets 1 som nybeviljas minskar kraftigt under det senaste året. Förändringen kan ha flera förklaringar och kommer att undersökas närmare till slutrapporten.

Utveckling av antal nybeviljade timmar för olika grupper

I detta avsnitt beskriver vi ökningen av genomsnittligt nybeviljade timmar genom att dela upp mottagarna och deras timmar på personkrets, ålder och kön.

Fördelat på personkrets och ålder

I början av perioden skiljer sig inte det genomsnittliga antalet timmar mellan personkrets 1 och 3. Genomsnittet ökar dock snabbare för personkrets 3 som i slutet av perioden har ungefär 13 timmar mer per vecka (visas inte i figur).

Figur 23 visar hur timutvecklingen ser ut under perioden för nybeviljade barn (0–19) och vuxna i personkretsarna. Den inbördes ordningen mellan grupperna med avseende på storleken på genomsnittet, motsvarar det för hela assistanspopulationen. För möjliga orsaker till detta se text till Figur 10.

Inom personkrets 1 ökar genomsnittet för både barn och vuxna med drygt 30 procent. Personkrets 2 har det högsta genomsnittliga timantalet under perioden, men ökar långsammare än de andra, med knappt 20 procent. Timmarna har fluktuerat mer under perioden för personkrets 2 än för övriga vilket sannolikt beror på att de är relativt få.

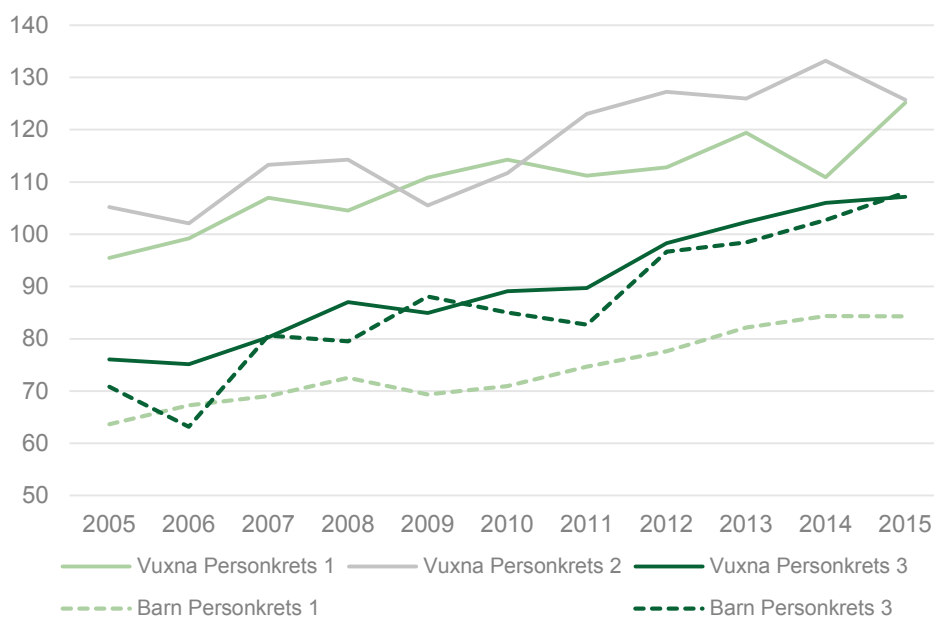
I personkrets 3 ökar genomsnittet med 40 procent för de vuxna, vilket innebär att de närmar sig nivån för vuxna i personkrets 1. Barn i personkrets 3 ökar sina timmar med mer än 50 procent vilket är den snabbaste ökningen av de olika grupperna.

För nybeviljade är skillnaden mellan barn och vuxna tydlig inom personkrets 1. I personkrets 3 är denna skillnad mindre märkbar än för mottagarna som helhet (jämför med figur i tidigare avsnitt) och liksom för hela assistanspopulationen minskar avståndet mellan genomsnittet för nybeviljade vuxna och barn inom personkrets 3.

Variationen inom gruppen i antal timmar är högre bland barn i personkrets 3 än bland barn i personkrets 1 (se tabellbilaga). Det gäller även för vuxna mottagare, och här är skillnaden mycket större. Variationen minskar över perioden för barn och vuxna i personkrets 1, och för vuxna i personkrets 3. För barn i personkrets 3 ökar variationen fram till 2011, och minskar därefter.

Anledningen till att variationen är större i personkrets 3 är att denna grupp är mer heterogen än personkrets 1 med avseende på funktionsnedsättning. Till skillnad från personkrets 3 är personkrets 1 diagnosstyrd. Detta innebär att för att tillhöra personkretsen krävs någon av diagnoserna autism, autismliknande tillstånd eller utvecklingsstörning.

Figur 23 Genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka 2005–2015, barn (0–19 år) och vuxna fördelat på personkrets

I Figur 24 visas timutvecklingen över tid för åldersgrupper i 10-årsintervaller. Kalendertiden 2005–2015 visas genom den gradvisa övergången från ljusa till mörka linjer i figuren. Den översta, mörkaste linjen, visar till exempel att 2015 har 30–39-åringar i personkrets 1 det högsta genomsnittliga timantalet.

För personkrets 1 ökar det genomsnittliga timantalet med åldern. Lägst genomsnitt har de yngre barnen (0–9), därefter de äldre barnen (10–19) och de unga vuxna (20–29). Nästa åldersgrupp har något högre, men få av de nybeviljade i personkrets 1 är 40 år eller äldre. När genomsnittet ökar under perioden har detta mönster bestått.

I personkrets 3 är det mottagare i åldern 20–29 år som har flest genomsnittligt timmar och så har det sett ut under hela den studerade perioden. Den största förändringen är att åldersgruppen 30–39 som tidigare beviljades färre timmar än 20–29, över tid kommer upp i samma genomsnitt som dessa. I personkrets 3 har de yngsta barnen som regel ett lägre antal timmar än de äldre, med undantag av några spridda år.

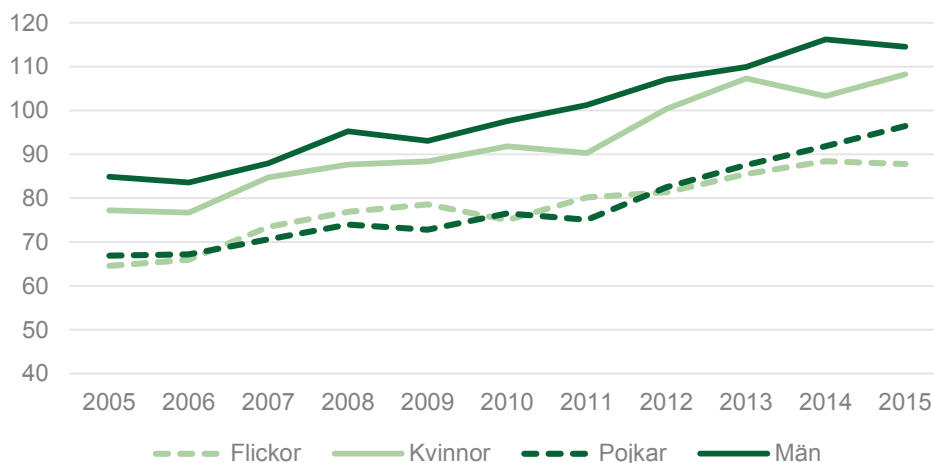
Figur 24 Utveckling av genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka 2005–2015, fördelat på åldersgrupp och personkrets 1 och 3⁹

Flickor, pojkar, kvinnor och män

Som Figur 25 visar har kvinnor ett lägre genomsnittligt antal nybeviljade timmar än män, precis som för mottagarna som helhet. Skillnadens storlek varierar under perioden. Barn har ett lägre genomsnittligt antal nybeviljade timmar än vuxna, men mellan flickor och pojkar syns ingen tydlig systematisk skillnad under perioden. Från 2012 och framåt verkar dock pojkar ha ett allt högre genomsnitt än flickor, något som är tydligt 2015.

Figur 25 Genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män

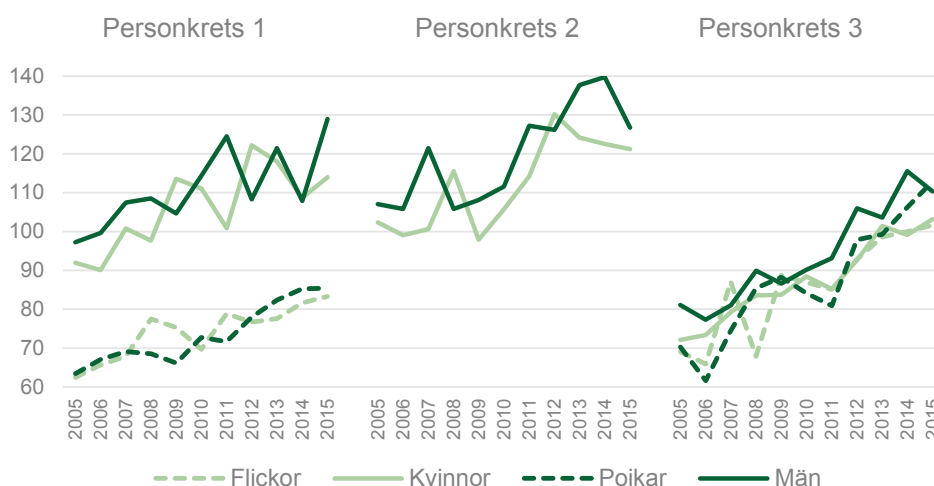

⁹ Eftersom fluktuationen är stor visas enbart ojämna år, för att figuren på så sätt ska bli lite tydligare. Personkrets 2 är inte med eftersom det är mycket få personer som nybeviljas i varje ålderskategori.

Som Figur 26 visar varierar skillnaderna mellan könen med avseende på genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka. För barn verkar det inte finnas någon systematisk skillnad, även om pojkarna de två senaste åren haft ett högre genomsnitt. Tydligare skillnader återfinns för de vuxna: män har som regel ett högre genomsnitt än kvinnor. Detta är tydligast i personkrets 2 och 3.

Skillnader mellan kvinnor och män har tidigare rapporterats bero på till exempel åldersfördelning, och vi återkommer till möjliga förklaringar i den avslutande diskussionen.

Figur 26 Genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män fördelat på personkrets

Sammanfattning

Precis som för hela mottagarpopulationen ser vi en ökande trend i genomsnittligt antal nybeviljade timmar assistans för samtliga grupper som vi studerat under perioden. Barn (0–19) i personkrets 1 nybeviljas färre timmar än barn i personkrets 3, vilket troligen beror på att barn i personkrets 3 oftare har behov som överstiger det normala föräldraansvaret och som berättigar till assistans där andra huvudmän normalt sett ansvarar för stödet, t.ex. i skola.

Vuxna i personkrets 1 nybeviljas fler timmar än vuxna i personkrets 3. Att de nybeviljade i personkrets 1 nybeviljas relativt många timmar kan bero på att det är en större andel som beviljas tid för tillsyn, både som grundläggande och andra personliga behov, och tillsyn som behov innebär ofta många timmar assistans.

5 Utveckling av mottagare som lämnar ersättningen

De som har beviljats assistansersättning har oftast ersättning under en lång tid och på så sätt skiljer sig assistansersättningen från många andra ersättningar i socialförsäkringen.

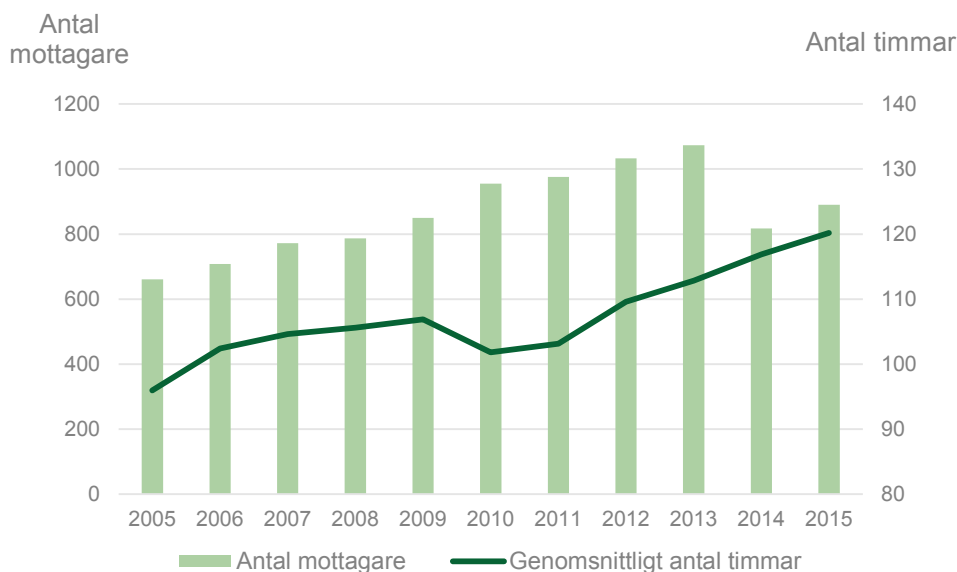
I det här kapitlet undersöks i vilken utsträckning mottagare lämnar ersättningen, och hur det utvecklats över tid. Detta fördjupas också till att omfatta möjliga anledningar till att mottagarna lämnar ersättningen. Även deras genomsnittliga timantal beskrivs, för att undersöka om det kan påverka genomsnittet för hela mottagarpopulationen.

Antalet mottagare som lämnar assistansen ökar mellan 2005 och 2013, varefter antalet minskar. Räknat som andel av samtliga mottagare, har nivån varierat mellan 5 och 6 procent. Undantaget är 2013 då nästan 7 procent av mottagarna lämnade ersättningen.

Som Figur 27 beskriver har de som lämnar ersättningen 2015 fler timmar i genomsnitt än vad de som lämnat ersättningen tidigare haft. Dock är genomsnittet av antalet timmar lägre för de som lämnar ersättningen än för hela mottagarpopulationen, vilket bidrar till att genomsnittet för hela populationen ökar.

Ökningen av genomsnittligt antal timmar för hela mottagarpopulationen skulle till viss del kunna förklaras av att de som nybeviljas ersättning har fler timmar än de som lämnar ersättningen, men så är inte fallet. De som lämnar ersättningen har betydligt fler timmar i genomsnitt än de som nybeviljas (104 timmar per vecka 2015). Anledningen till att de som lämnar ersättningen har fler timmar än de som nybeviljas är att de har haft assistansersättning i flera år, och sedan tidigare vet vi att mottagare har en genomsnittlig årlig ökning av de beviljade timmarna med ca 4 procent (Försäkringskassan 2015).

Figur 27 Antal mottagare som lämnar assistansersättningen och genomsnittligt antal timmar per vecka

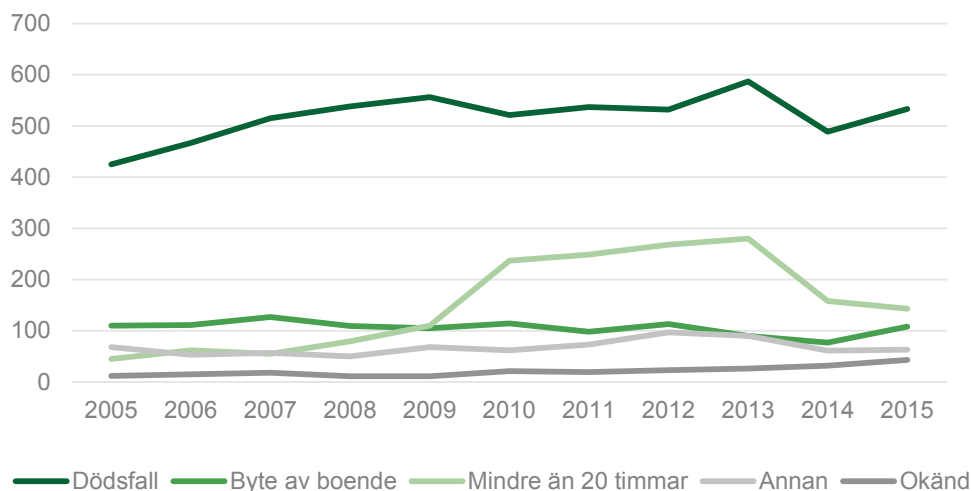

Anledningar till avslut av ersättningen

Den vanligaste anledningen till att assistansersättningen avslutas är att mottagaren avlider. Andra anledningar som följs upp är beslut om indragning på grund av att de grundläggande behoven inte längre överstiger 20 timmar per vecka eller att man byter sin boendeform till ett gruppbode eller en institution. Båda dessa faktorer gör att man inte längre är berättigad ersättningen.

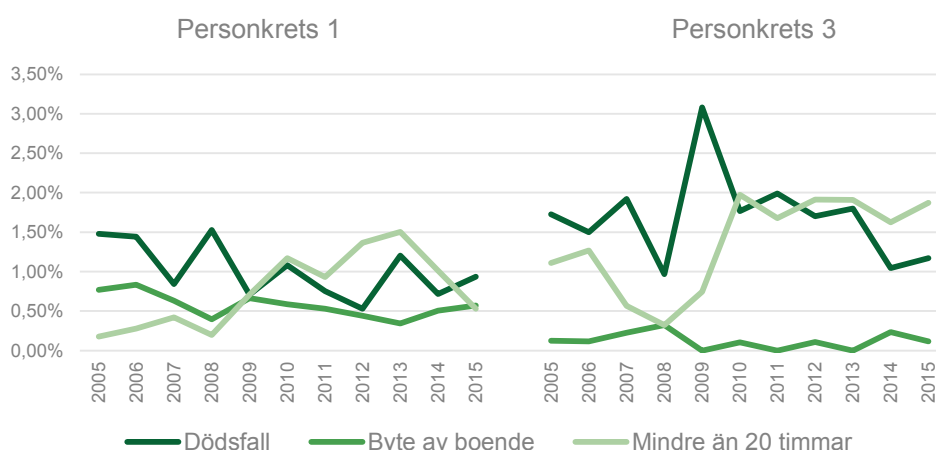
Som framgår av Figur 28 ökar indragningarna på grund av att de grundläggande behoven inte överstiger i genomsnitt 20 timmar per vecka 2009 och 2013. Som tidigare påpekats är detta troligen en konsekvens av förtydliganden av de grundläggande behoven. Antalet indragningar var som högst 2013, men minskar därefter. En tänkbar förklaring till minskningen är att de flesta korrigeringsåtgärderna enligt den nya tillämpningen förmodligen då redan är genomförda. Men under år 2014 förändrades också handläggningen av tvåårsomprövningarna då Försäkringskassan började med så kallade individanpassade uppföljningar, som innebär att Försäkringskassan kan göra enklare uppföljningar av rätten till ersättning i stället för en omfattande tvåårsomprövning där det är sannolikt att assistansmottagarens behov inte har förändrats. Effekterna av den här förändringen i handläggningen behöver utredas närmare.

Figur 28 Anledningar till avslut av assistansersättning 2005–2015

Figur 29 visar att barn (0–19) i personkrets 1 och 3 skiljer sig något åt med avseende på hur de lämnar ersättningen. Både dödsfall och beslut om indragning på grund att de grundläggande behoven inte längre överstiger i genomsnitt 20 timmar per vecka är vanligare i personkrets 3. Andelen dödsfall bland barn i personkrets 3 verkar dock minska, och närmar sig samma nivå som barn i personkrets 1. För barnen i personkrets 1 minskar besluten om indragningar efter 2013, denna minskning återfinns inte hos barn i personkrets 3 som ligger kvar på närmare 2 procent indragningar från 2010 och framåt.

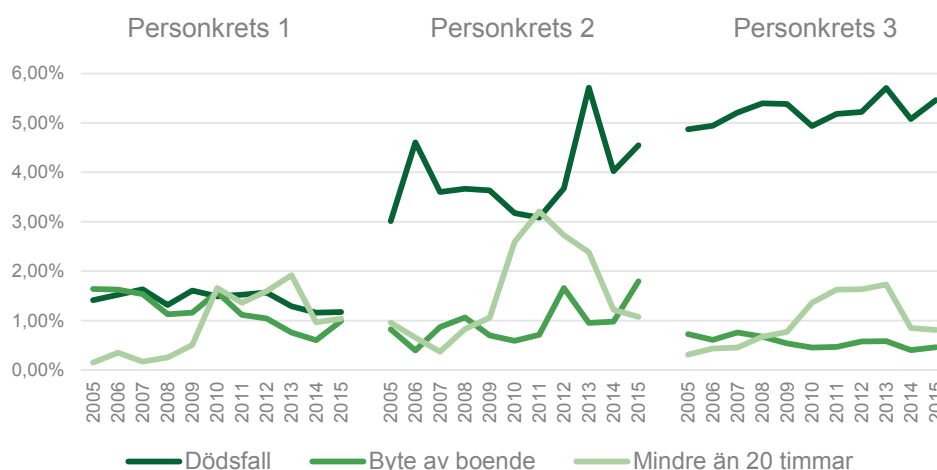
Figur 29 Andel av assistansmottagarna som lämnat ersättningen 2005–2015, barn (0–19 år) fördelat på avslutsanledning och personkrets

En betydligt högre andel av vuxna mottagare lämnar ersättningen årligen. Detta beror på att en högre andel av de vuxna mottagarna avlider årligen. Figur 30 visar också på stora skillnader mellan vuxna i de olika personkretsarna. En lägre andel dödsfall i personkrets 1 speglar troligen det faktum att de vuxna i denna personkrets som regel är under 40 år vilket inte är fallet

i de andra personkretsarna. Andelen indragningar på grund av att de grundläggande behoven inte längre överstiger i genomsnitt 20 timmar per vecka är högre i personkrets 2 än i de andra personkretsarna 2010–2013. För vuxna i alla personkretsarna ökar dessa indragningar för att sedan minska igen. Åren då denna förändring äger rum varierar dock något mellan personkretsarna.

Figur 30 Andel av assistansmottagarna som lämnat ersättningen 2005–2015, vuxna (20– år) fördelat på avslutsanledning och personkrets

Eftersom det inte finns några stora systematiska könsskillnader med avseende på avslut av ersättningen visas inga sådana figurer. Mellan flickor och pojkar finns inga sådana skillnader, bland vuxna kan man notera en liten skillnad i att andelen män som avslutar minskar över tid, medan trenden för kvinnor verkar vara motsatt. Andelarna är dock väldigt små, och rör sig runt 4 procent för både kvinnor och män.

Sammanfattning

5–6 procent av assistansmottagarna lämnar ersättningen per år och den vanligaste anledningen till att lämna ersättning är på grund av dödsfall. De flesta av dessa tillhör personkrets 3, vilket beror på att det är en betydande andel vuxna mottagare över 50 år i personkrets 3. Att personkrets 1 har en mindre andel som lämnar ersättningen kan förklaras med att de flesta som tillhör personkrets 1 är barn eller unga vuxna.

Antalet indragningar på grund av att man inte längre bedöms vara i behov av 20 timmar grundläggande behov ökar 2009 för samtliga grupper som vi studerat. Det sammanfaller i tid med att de grundläggande behoven preciserades av Högsta förvaltningsdomstolen. Under 2014 och 2015 minskar antalet indragningar av den här anledningen för alla grupper utom för barn i personkrets 3 där andelen mottagare som lämnar ersättningen är på ungefär samma nivå som tidigare. Varför antalet indragningar minskar kan ha flera förklaringar. En trolig orsak är att de flesta mottagarna har fått sin rätt till assistansersättning omprövad efter den nya tillämpningen 2009.

En annan anledning kan vara att Försäkringskassan 2014 började med så kallade individanpassade uppföljningar som innebär att Försäkringskassan kan göra enklare uppföljningar av rätten till ersättning i stället för en omfattande tvåårsomprövning, för mottagare vars behov sannolikt inte förändrats.

6 Utveckling av antal mottagare och timmar på länsnivå

I uppdraget ingår att belysa regionala skillnader. Innan Försäkringskassan blev en enda myndighet, fanns 21 länskassor. Sedan dess har man följt utvecklingen av regionala skillnader. För att fånga de enheter som kanske har varit mest intressanta fram till nu skulle man behöva undersöka skillnader på kontornivå. Eftersom dessa förändras allt för ofta över tid, är det inte möjligt att på ett överskådligt sätt studera utvecklingen för dessa. Oftast beskriver man därför utvecklingen för olika län och skillnader mellan dessa.

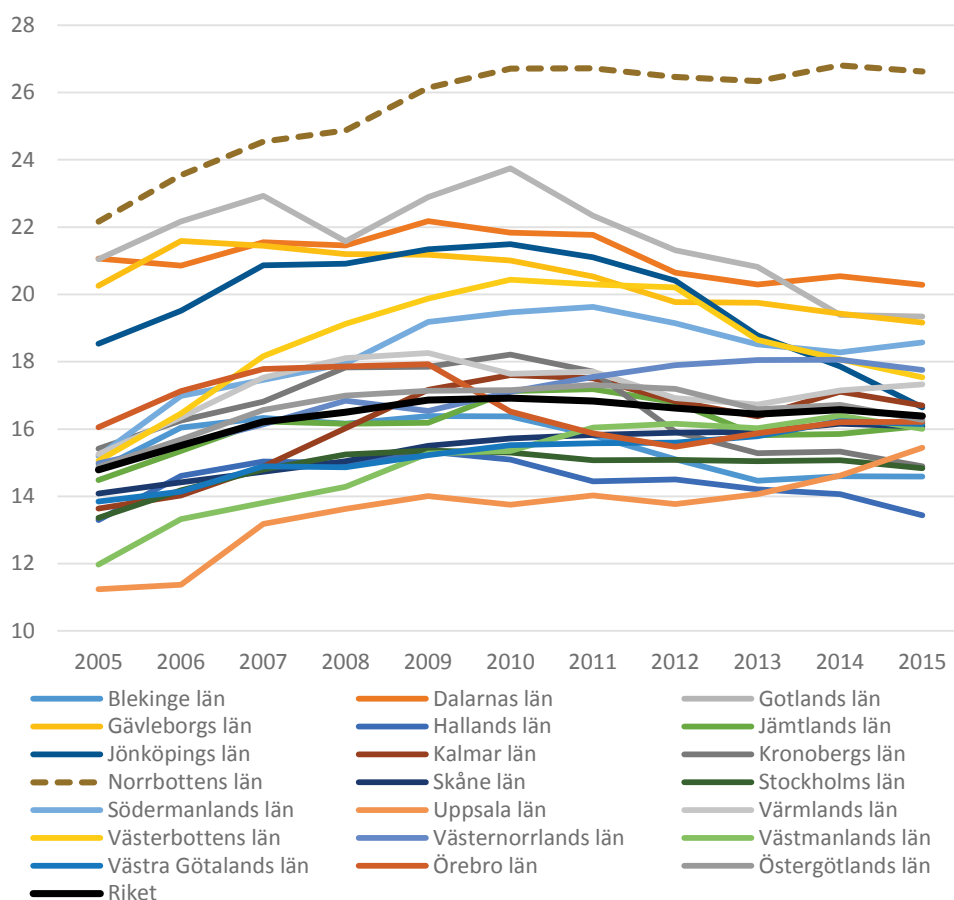
I den tidigare rapporten beskrevs vilka län som 1994–2014 hade de högsta och lägsta antalet mottagare och genomsnittligt antal timmar. När mottagare följdes över tid framkom att det genomsnittliga antalet timmar är ett resultat av både ingångsnivå (nivå vid nybeviljande) och timutvecklingen därefter. Ett exempel var Kronobergs län vars genomsnittliga nivå vid nybeviljande var nära snittet för riket, men den långsammare timutvecklingen gör att mottagarna hamnar på en nivå som är lägre än genomsnittet vid tidsperiodens slut.

Nedan beskrivs för de olika länen hur andelen mottagare ser ut i relation till länets befolkningens mängd för totalt antal mottagare. Antalet nybeviljade är för få för motsvarande analys. Därefter beskrivs och analyseras skillnader i timutveckling för nybeviljade, och för alla mottagare. För den senare gruppen, som är större, görs motsvarande beskrivning också med standardisering för kön och åldersfördelning.

Mottagare per 10 000

I Figur 31 visas att antalet mottagare per 10 000 i befolkningen minskade över perioden för de flesta av Sveriges län. Även variationen mellan länen minskar under perioden genom att länen med högst antal minskade mer än de som låg på lägre nivå. Undantaget är Norrbotten, som hela perioden har högst antal, och 2015 har 26 mottagare per 10 000 i befolkningen. Övriga län har samma år mellan 13,5 till 20 individer per 10 000 i befolkningen. Anledningen till den höga andelen mottagare i Norrbotten är inte känd. Länet har även en hög andel av personer med insats enligt LSS i jämförelse med många län, men ligger inte i den absoluta toppen (Socialstyrelsen 2016).

Figur 31 Antal assistansmottagare per 10 000 i befolkningen i Sveriges län 2005–2015

Utveckling av timantal

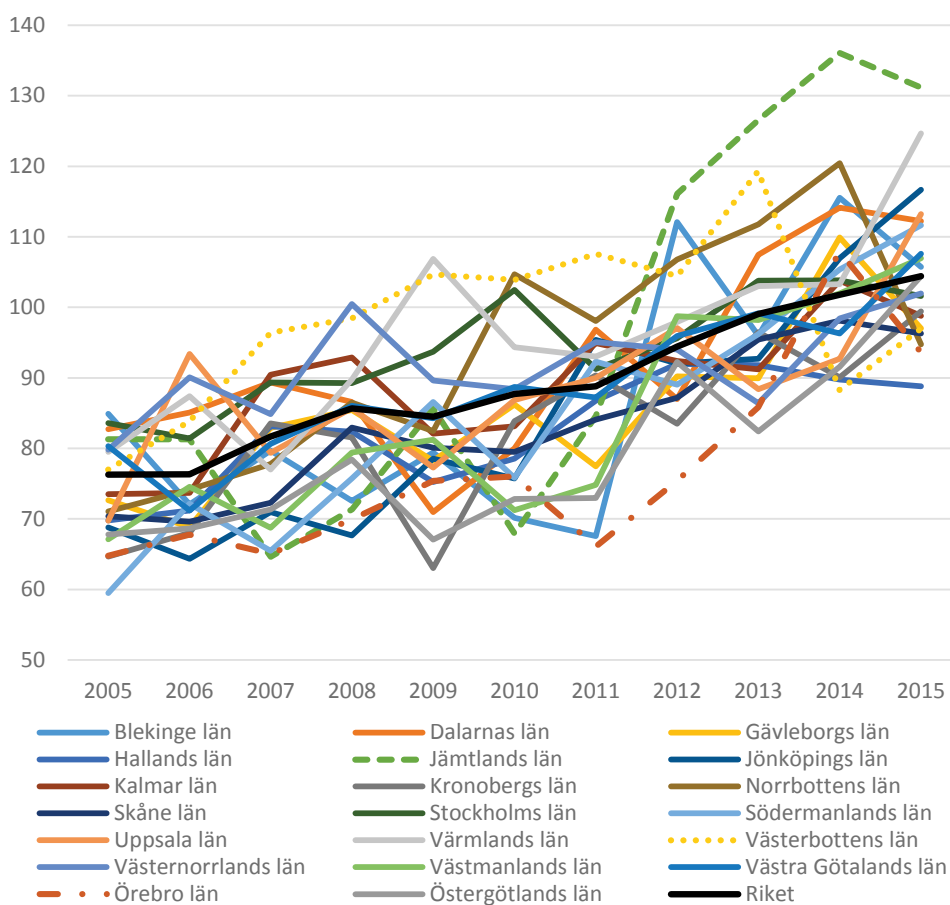
Nybeviljade mottagare

På grund av att nybeviljade mottagare är så få visas inte antal mottagare per 10000, och inte heller mottagare standardiserat för kön och ålder.

I Figur 32 syns en viss variation av genomsnittligt antal timmar. Skillnaden mellan det högsta och lägsta värdet ökar från 26 till 42 timmar vilket innebär att spridningen mellan länen ökar. Störst variation över tid uppvisar Jämtlands län, som efter att ha legat relativt lågt har det högsta antalet från 2012 och framåt. Västerbottens län har ett relativt högt antal fram till 2013.

Variationskoefficienten visar att storleken på skillnaderna mellan länen varierar under hela perioden och inga trender kan urskiljas (se tabellbilaga).

Figur 32 Genomsnittligt antal nybeviljade timmar assistansersättning för nybeviljade i Sveriges län¹⁰ 2005–2015

Samtliga mottagare

Figur 33 visar att det genomsnittliga antalet timmar ökar i alla län under perioden. I princip kan länen delas in i två nivåer, där Gotland, Norrbotten, Dalarna, Västerbotten, Stockholm, Västernorrland och Värmland tillsammans utgör en grupp län med högre genomsnittlig nivå än övriga län. De övriga länen (exklusive Kronoberg) grupperar sig kring ett lägre genomsnitt. Kronoberg är undantaget vars genomsnitt genomgående är lägre än i alla övriga län.

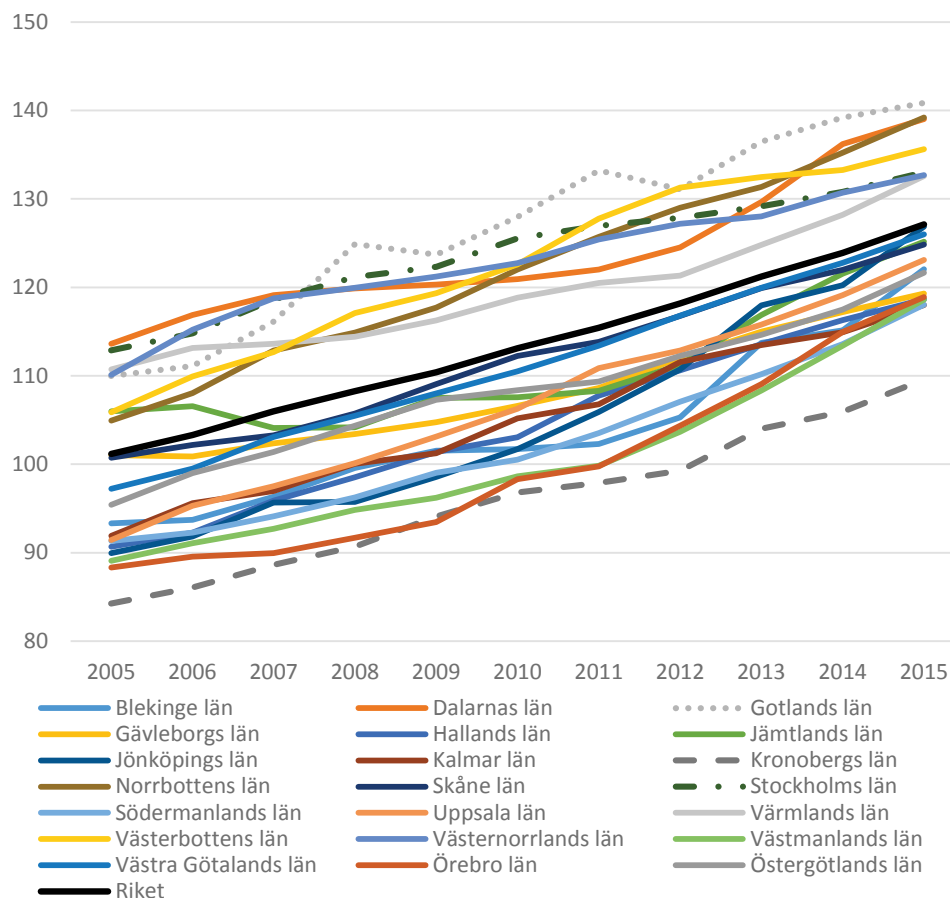
Skillnaden mellan det högsta och lägsta värdet är ungefär 30 timmar per vecka både 2005 och 2015. Om man räknar bort Kronoberg minskar skillnaden till 18 timmar 2015. Variationskoefficienten visar att skillnaderna mellan länen minskar under hela perioden (se tabellbilaga).

Bortsett från Kronoberg, minskar alltså spridningen mellan länen markant under perioden. Minskningen sker framför allt från 2011 och 2015. Under dessa år ökar länen med de lägsta genomsnitten i högre takt än övriga län.

¹⁰ Gotlands län är exkluderat på grund av det låga antalet nybeviljade individer.

Detta gäller inte för Kronoberg, vars ökning går i samma takt som de län som beviljar flest timmar. Sedan 2011 har en del förändringar trätt i kraft på Försäkringskassan, som skulle kunna ha bidragit till att utfallet blir mer lika. Till exempel infördes 2012 ett behovsbedömningsstöd inom assistansersättningen som används i handlägningsprocessen, vilket bör öka likformigheten i informationsinhämtningen.

Figur 33 Genomsnittligt antal beviljade timmar assistansersättning i Sveriges län 2005–2015

Standardiserade timmar

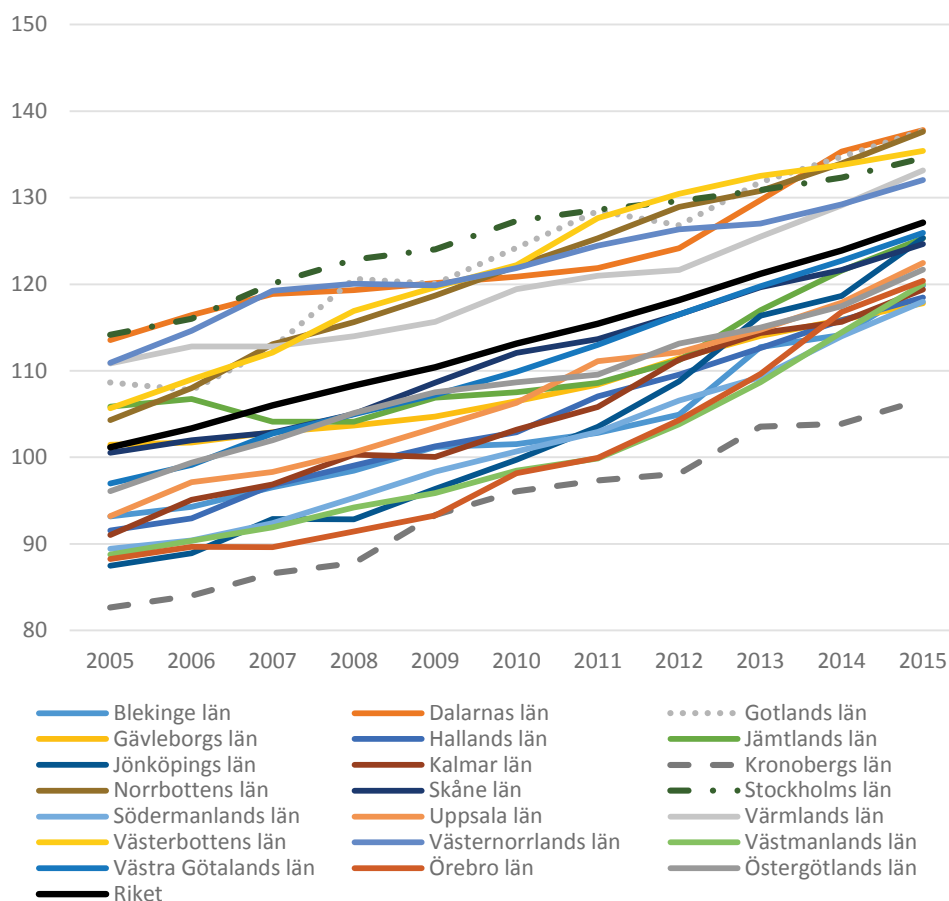
En del av de skillnader som finns mellan länen kan förklaras av skillnader i köns- och åldersfördelning mellan länen. Dessa kan man ta bort genom att standardisera för kön och ålder. I Figur 34 visas motsvarande utveckling för länen som i Figur 33, men med standardiserade genomsnitt.

Vid jämförelse med figuren utan standardisering syns att skillnaden mellan länen är mindre än utan denna. Gotland har inte längre det högsta antalet timmar från 2008 och framåt. Det innebär alltså att det icke standardiserade värdet för Gotland beror på att länet har en hög andel mottagare som tillhör kön och åldersgrupper med högre andelar mottagare än genomsnittet.

Att skillnader ändå kvarstår betyder att de inte helt kan förklaras av köns- och åldersfördelning. Ett exempel på skillnader som kvarstår är Kronoberg, som även efter standardiseringen skiljer ut sig med sitt avsevärt genomsnittliga antal timmar.

Att det finns regionala variationer betyder inte nödvändigtvis att det finns stora skillnader i handläggningen. Skillnaden i antal beviljade timmar kan till viss del bero på regionala förutsättningar som inte är kopplat till handläggningen. Exempelvis kan mottagare i glesbygd ha längre restider till aktiviteter och sjukvårdande institutioner än mottagare i tätort, och på grund av detta ha behov av fler timmar assistans.

Figur 34 Genomsnittligt antal beviljade timmar assistansersättning i Sveriges län 2005–2015, standardiserat för kön och ålder

Sammanfattning

Det finns variationer mellan Sveriges län, både med avseende på antal mottagare och genomsnittligt antal beviljade timmar. Antalet mottagare per 10 000 i befolkningen minskar för de flesta län sedan 2010. Skillnaderna i antal mellan länen minskar också under perioden, eftersom de med högst antal minskar mer än de som låg på lägre nivå. Genomsnittligt antal timmar ökar för alla län under den studerade perioden. Skillnaderna mellan länen genomsnittliga antal beviljade timmar minskar under perioden, framför allt 2011–2015. Det beror på att de län som i början av perioden har lägst genomsnitt ökar snabbare (med undantag för Kronoberg) och därför knappar in på de andra länen. En liten del av skillnaden mellan länen beror på att de har olika sammansättning av kön och åldersgrupper.

7 Avslutande diskussion

I föreliggande delrapport studeras assistansersättningens utveckling i enlighet med det uppdrag som Försäkringskassan fick i regleringsbrevet för 2016. I denna uppföljning har vi valt att sätta fokus på den process varigenom assistansersättningen förändras, och analyserar utvecklingen 2005–2015. Utöver att fördjupa beskrivningen av hela mottagarpopulationen har vi beskrivit utvecklingen av ansökningar och beviljandegrad, och framför allt i detalj kartlagt hur de som nybeviljas ersättningen utvecklats. Analyserna har genomförts med avseende både på antal mottagare och timmar där skillnader mellan personkretsar, åldersgrupper, kvinnor och män samt region har belysts. Ett litet antal lämnar också ersättningen varje år, och även utvecklingen av denna grupp har beskrivits eftersom den påverkar sammansättningen av den mottagarpopulation som blir kvar.

I detta kapitel diskuterar vi konsekvenser av förändringar i rättspraxis och tillämpning för utvecklingen av mottagare och lyfter fram nya kunskaper från fördjupade analyser. Vi beskriver processer genom vilka timökningen sker och möjliga orsaker till detta diskuteras kort. Även skillnader i timmar mellan kvinnor och män beskrivs och resoneras kring. På alla dessa områden konstaterar vi att vidare analyser behöver göras till slutrapporten.

Konsekvenser av förtydliganden av grundläggande behov

Assistansersättning kan beviljas för grundläggande och andra personliga behov. För att ha rätt till ersättningen måste den sökande ha grundläggande behov som överstiger 20 timmar i genomsnitt per vecka. Exempel på grundläggande behov är hjälp vid måltider, personlig hygien och på- och avklädning. Åren 2006 och 2007 gjordes förtydliganden som preciserade de grundläggande behoven.

Det första förtydligandet skedde i två steg, först genom att Försäkringskassan tog fram ett rättsligt ställningstagande (FKRS 2006:03), och sedan ett informationsmeddelande (IM 2007:161). Dessa förändringar av tillämpning avsåg att specificera att tid mellan eller från varandra avskilda behov inte skulle ingå i beräkningen av tid för grundläggande behov. Det andra förtydligandet beror på en prejudicerande dom 2009 där Högsta förvaltningsdomstolen slog fast att enbart hjälpbehov som förutsätter att en annan person måste vara fysisk nära och att den fysiska närheten ses som personlig och integritetsnära ska betraktas som grundläggande behov. Som en konsekvens av denna förändring av rättspraxis förändrades tillämpningen. Detta gjordes genom att dela upp tiden kring till exempel måltider mellan grundläggande och andra personliga behov. Att föra maten till munnen räknas som grundläggande behov. Tid för matlagning med mera kan beviljas som andra personliga behov givet att assistansersättning beviljas.

I den tidigare rapporten (Försäkringskassan 2015) drogs slutsatsen att dessa förändringar bidragit till att ökningen av mottagare avstannat, framför allt genom en minskad beviljandegrad, med en minskad andel som beviljas de tre första grundläggande behoven, men också genom en ökning av antalet indragningar under perioden som följer på förändringarna (Försäkringskassan 2015). En rapport från Inspektionen för socialförsäkringen har också visat att den vanligaste anledningen till indragning är förändrad bedömning av de tre första behoven, och att denna anledning ökade avsevärt i omfattning efter 2009 (ISF 2014).

Analyser i denna rapport visar att personkrets 3 (personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar) fortsätter att minska bland nybeviljade och 2015 var antalet nybeviljade nästan nere i hälften av antalet 2006. Vi kan också precisera att minskningen är allra störst i åldersgruppen 50–64 och inte omfattar de yngsta barnen (0–9) inom personkretsen.

Antalet indragningar av rätten till assistansersättning ökar mellan 2009 och 2013, på grund av att de grundläggande behoven inte uppgår till mer än 20 timmar per vecka. Våra analyser visar att indragningarna omfattade alla personkretsar, och både barn (0–19 år) och vuxna. Det fanns inga systematiska skillnader mellan vare sig flickor och pojkar eller kvinnor och män. Vi kan också påvisa att dessa indragningar har minskat sedan 2013. Det beror troligtvis på att de flesta korrigeringsarna enligt den nya tillämpningen redan har genomförts.

HFD domens påverkan på minskningen av antal nybeviljade mellan 2014 och 2015

Förra året meddelades en dom från Högsta förvaltningsdomstolen som berör det femte grundläggande behovet, och det är möjligt att även denna dom kan få konsekvenser framöver. År 2015 var det drygt 20 procent färre som nybeviljades än året innan, vilket var den kraftigaste minskningen mellan två år under perioden. Antalet nybeviljade är fortsatt relativt få i början av 2016¹¹.

Minskningen av antalet nybeviljade mellan 2014 och 2015 berodde inte på att färre ansökte om ersättningen, de var tvärtom något fler än föregående år. Den kan inte heller förklaras av den ökande andelen som söker igen efter ett tidigare fått avslag, eftersom den i princip är densamma 2014 och 2015. Däremot minskar beviljandegraden från 43 procent till 33 procent.

Det är ännu för tidigt att säga i vilken utsträckning minskningen av antalet nybeviljade 2015 beror på den dom som Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 25 juni 2015. Domen fokuserade på det femte grundläggande behovet, som innebär att mottagaren har behov av aktiv tillsyn av någon som har ingående kunskaper om mottagaren och funktionsnedsättningen. Domen förtydligade att detta behov enbart ska beviljas när behovet uppkommer på grund av en psykisk funktionsnedsättning.

---

¹¹ Statistik från Försäkringskassans datalager Store.

Det finns några faktorer som ändå talar för att minskningen av antalet nybeviljade kan vara kopplat till domen. Den första är att tidsaspekten talar för att domen haft en påverkan på beviljandegraden och antalet nybeviljade. Både beviljandegraden och antalet minskar särskilt efter sommaren då domen meddelades¹². Det andra är att minskningen av beviljandegrad och antal nybeviljade var störst för de grupper där behovet är vanligast.

Från det tidigare uppdraget vet vi att detta femte grundläggande behov oftast beviljas för barn och vuxna i personkrets 1 (personer med utvecklingsstörning, autism och autismsliknande tillstånd) och barn i personkrets 3. Minskningen i beviljandegrad mellan 2014 och 2015 är betydligt mer påtaglig för barn än för vuxna. Beviljandegrad kan inte analyseras för personkrets, utan då får vi analysera minskningen av antalet nybeviljade. Både barn och vuxna i personkrets 1 minskade mer, med ungefär 35 procent, än barn i personkrets 3 som minskade med 9 procent.

De flesta barn beviljas assistans för flera av de grundläggande behoven. De allra flesta beviljas tid för de tre första grundläggande behoven, personlig hygien, måltider och på- och avklädning. Men en del barn med det femte grundläggande behovet beviljas väldigt mycket tid för just detta behov. Ett exempel på detta är barn som har andningssvårigheter och behöver tillsyn under en mycket stor del av dygnet. Även om behov av tillsyn alltså finns, är det inte knutet till en psykisk funktionsnedsättning, och kan efter domen inte utgöra grund för att bevilja det femte behovet. För dessa mottagare kan ersättningen komma att dras in, om inte de övriga grundläggande behoven överstiger 20 timmar per vecka i genomsnitt.

När domen kom satte det ett stort fokus på behovet ingående kunskaper. Att bedömning och tillämning av detta behov intensivt diskuterades skulle i sig kunna ha lett till en förändring redan innan detta gett utslag genom förändringar i styrande och vägledande dokument. Betydelsen av domen för assistansersättningens utveckling kommer att analyseras närmare i slutrapporten.

Utvecklingen av de som ansöker om assistansersättning

Under perioden 2005–2015 ökar antalet ansökningar av assistansersättningen något, men en allt mindre del av dessa beviljas. Som diskuterats ovan är det mycket troligt att en del av detta beror på de förändringar som skett i rättspraxis och tillämpning. Särskilt gäller detta de större förändringarna, mellan åren 2007 och 2008 samt mellan åren 2014 och 2015. Det finns dock anledning att reflektera över den gradvisa minskningen av beviljande, som sker utöver dessa större förändringar. Här har vi visat att en ökad andel av avslagen utgörs av ansökningar av personer som tidigare fått redan fått minst ett avslag. Det innebär en förändring av sammansättning av de ansökningarna som kommer in.

---

¹² Statistik från Försäkringskassans datalager Store.

Minskningen i beviljandegrad behöver inte betyda att Försäkringskassan blivit mer restriktiv. Det finns flera faktorer som pekar på att det över tid skett förändringar med avseende på vilka som söker om assistansersättning. Sedan 2009 har en minskande andel av ansökningarna kommit in via kommunen, en minskade andel av de sökande har sedan tidigare andra ersättningar från LSS (ISF 2014). En vanligare avslagsanledning sedan 2009 är också att man inte tillhör någon personkrets (ibid). Däremot har det blivit vanligare att de som söker redan har en fullmakt från en anordnare som är med i ansökningsprocessen (ibid).

I den tidigare rapporten drogs slutsatsen den ökande förekomsten av privata anordnare delvis förändrar förutsättningarna för assistansersättningen (Försäkringskassan 2015). Det har tidigare påpekats att privata företag har starka ekonomiska incitament och möjlighet att göra stora vinster (ISF 2012a). Till slutrapporten avser vi att närmare undersöka till exempel ansökningar om flera timmar och sammansättningen av de sökande.

Fortsatt förskjutning av antalet mottagare från personkrets 3 till personkrets 1

I den tidigare rapporten beskrev vi att sammansättningen av mottagarna höll på att förändras, genom att antalet som tillhörde personkrets 3 minskade samtidigt som antalet som tillhörde personkrets 1 ökade (Försäkringskassan 2015). I den här rapporten har vi kunnat se att den här utvecklingen fortfarande pågår.

Antalet assistansmottagare i personkrets 1 har ökat trots att utveckling av antalet nybeviljade har minskat de senaste åren. Det beror på att andelen av de som tillhör personkrets 1 som lämnar ersättningen är relativt låg. Den stora skillnaden mellan personkrets 1 och personkrets 3 i andelen som lämnar ersättningen ligger i antalet som avlider. Det kan förklaras med att i personkrets 1 är det framför allt barn och unga vuxna som nybeviljas ersättning som också blir kvar i ersättningen länge, till skillnad från personkrets 3 där de som nybeviljas framför allt är vuxna över 50 år.

Minskningen av personkrets 3 beror inte nödvändigtvis enbart på förtydliganden av de grundläggande behoven. Denna grupp har också minskat avsevärt i kommunens LSS-insatser. Sedan 2008 har de minskat med nästan 15 procent, samtidigt som både personkrets 1 och 2 har ökat med drygt 20 procent (Socialstyrelsen 2008, Socialstyrelsen 2016).

Orsaker till det ökande timantalet

Det genomsnittliga antalet beviljade timmar för hela populationen med assistansersättning ökade under perioden från 103 till 130 timmar per vecka, vilket motsvarar 26 procent. Vi kan identifiera tre tydliga processer som bidrar till denna ökning. *Den första* är att det genomsnittliga antalet timmar ökar för mottagare som redan har ersättningen. För att beviljas fler timmar behöver mottagaren ansöka om fler timmar. I den tidigare rapporten visade vi att en avsevärd sådan ökning skedde i samband med byte från kommunal till privat anordnare. *Den andra* är att mottagare som beviljas ersättningen

för första gången har ett allt högre genomsnitt är de som nybeviljats tidigare år. Timökningen för nybeviljade har under perioden varit snabbare än för hela mottagarpopulationen, vilket har minskat skillnaden i genomsnittligt timantal mellan de som nybeviljas och de som redan har ersättning. *Den tredje* är att den förändrade sammansättningen i sig ökar genomsnittet i timmar. Vad det betyder är att andelen mottagare i personkrets 1 ökar och andelen som tillhör personkrets 3 minskar. De vuxna i personkrets 1 har betydligt fler beviljade timmar än de vuxna i personkrets 3. Även om barnen i personkrets 1 har färre timmar än andra, är de ofta kvar i ersättningen länge och beviljas fler timmar än andra grupper i deras övergång från barn till vuxen.

Att de beviljade timmarna ökar beror också på att Försäkringskassans handläggare och beslutfattare beviljar fler timmar än vad de tidigare gjort. En av slutsatserna från den tidigare rapporten om assistansersättningen var att handläggarna saknar en ”måttstock” för att avgöra om den tid som yrkats från en sökande är rimlig (Försäkringskassan 2015). I avsaknad av ett sådant stöd blir tidigare bedömningar troligen avgörande för hur handläggaren bedömer rimligheten i yrkanden. När en ansökan om fler timmar beviljas, flyttas normen för vad som rimligt uppåt. När sedan nästa ansökan prövas kommer handläggaren, i sin strävan att skapa utfallsrättvisa, att godta fler timmar än vad hen tidigare skulle gjort.

Det finns aktörer som verkar inom assistansersättningen som har ekonomiska incitament att driva på den här utvecklingen. Vi har tidigare kunnat se att de mottagare som har privata anordnare har en snabbare timökning än de som har kommunal anordnare och vid ett byte från en kommunal till en privat anordnare ökar timmarna kraftigt (Försäkringskassan 2015). Det är därför troligt att privata anordnare ansöker om fler timmar i större utsträckning än andra. Som redan nämnts kommer vi att undersöka detta närmare i slutrapporten.

Allt fler beviljas allt mer – vad innebär det?

Under perioden minskar antalet personer som nybeviljas ersättningen samtidigt som det genomsnittliga antalet timmar som nybeviljas fortsätter att öka. Betyder det att de som nybeviljas ersättningen har allt större behov, och resurserna därmed koncentreras till de med störst behov av stöd i samhället? Det finns två faktorer som talar emot detta. *För det första* är assistansersättningen utformad så att det endast är de som har ett omfattande hjälpbehov i sina grundläggande behov som har rätt till ersättning. Att det finns de med kommunal assistans som har behov av assistans dygnet runt (Socialstyrelsen 2016), vittnar om att inte alla personer med stora hjälpbehov får sina behov tillgodosedda av statlig assistansersättning. Att ha stora behov av assistans på grund av en funktionsnedsättning är inte detsamma som att behoven beror på att man är sjuk eller orkeslös. Tvärtom kan en god hälsa leda till ett större behov av assistans. Våra analyser visar att mottagare i åldrarna 20–40 har flest antal timmar, vilket kan bero på att individer i den åldern ofta har mer aktiviteter än andra. *För det andra* har timmarna ökat även för de som tidigare nybeviljats. De som nybeviljades 2014 beviljades då i genomsnitt 3

timmar färre per vecka än de som nybeviljades 2015. Under 2015 har dock de som nybeviljades 2014 ökat sina timmar med i genomsnitt 3 timmar per vecka, vilket innebär att de hade lika många timmar som de som nybeviljades 2015¹³. De som nybeviljas 2015 verkar alltså inte ha större behov än de som har nybeviljats föregående år.

Män har högre genomsnittligt antal timmar än kvinnor

Försäkringskassan har i uppdrag att löpande granska statistik ur ett jämställdhetsperspektiv. Assistansersättningen är en av de få förmåner som beviljas både till barn och vuxna, och i rapporten redovisas könsskillnader separat för dessa grupper.

Vid jämförelser av genomsnittligt antal beviljade timmar assistansersättning, har män systematiskt ett högre genomsnittligt antal timmar än kvinnor. Skillnaden uppkommer redan när ersättningen beviljas första gången. Den tidigare rapporten visade att kvinnors genomsnittliga antal timmar ökade snabbare över tid för mottagare som erhöll ersättningen en längre tidsperiod (Försäkringskassan 2015). Detta räcker dock inte för att minska skillnaderna, eftersom männens högre genomsnitt även gäller hela assistanspopulationen. I våra fördjupande analyser har vi studerat skillnaderna inom personkretsarna. I alla personkretsar har män ett högre genomsnittligt antal timmar. Skillnaden är som störst mellan kvinnor och män i personkrets 3. Att skillnaden finns inom alla personkretsar innebär också att skillnaden inte kan förklaras av vilken personkrets man tillhör. Skillnaden är mindre tydlig för nybeviljade än för hela mottagarpopulationen.

Försäkringskassan har i tidigare uppdrag analyserat skillnaden i timantal mellan kvinnor och män (Riksförsäkringsverket 2004). Då konstaterades att en del av skillnaden berodde på åldersfördelning, eftersom en större andel av kvinnorna var äldre och äldre hade lägre genomsnitt än yngre. Män beviljades också oftare dubbel assistans, vilket bidrar till ett högre timantal. En viktig faktor var att kvinnor oftare var sammanboende. Ensamstående beviljas som regel flera timmar, medan makars gemensamma ansvar innebär att makar och sambos förväntas träda in och ta ansvar för en del av ansvaret för personen med funktionsnedsättning. Enligt rapporten kunde det inte uteslutas att det också fanns skillnader som handlade om olika förväntningar på kvinnor och män som kom till uttryck i handläggningsprocessen. I assistansersättningen, liksom i stöd från kommunen, förväntas en anhörig som är kvinna ge mer stöd än en anhörig som är man. Skillnaden finns även i andra ersättningar som Försäkringskassan administrerar. I till exempel handikappersättningen beviljas män i genomsnitt en högre nivå av ersättningen än kvinnor (Försäkringskassan 2013). I slutrapporten kommer olika möjliga förklaringar till de systematiska skillnaderna i beviljat antal timmar undersökas närmare.

---

¹³ Det ser ut ungefär så för varje år under den studerade perioden.

För barn finns det inte systematiska skillnader i genomsnittligt antal timmar mellan flickor och pojkar när man tittar på hela gruppen assistansmottagare. Däremot har nybeviljade pojkar de senaste åren haft ett högre genomsnitt än nybeviljade flickor. Detta kan på sikt göra att skillnader uppstår även för hela assistanspopulationen, varför det är viktigt att följa utvecklingen.

Referenser

- Försäkringskassan (2006). *Försäkringskassans rättsliga ställningstagande*. FKRS 2006:03. Stockholm: Försäkringskassan
- Försäkringskassan (2007). *Assistansersättning – steg i bedömningen*. Informationsmeddelande, IM 2007:161. Stockholm: Försäkringskassan
- Försäkringskassan (2015). *Assistansersättningens utveckling. Orsaker till ökningen av antalet assistansmottagare och genomsnittligt antal timmar*, Socialförsäkringsrapport 2015:13. Stockholm: Försäkringskassan
- Försäkringskassan (2013). *Handikappersättning. Utveckling av mottagare 2003–2011*. Socialförsäkringsrapport 2013:7. Stockholm: Försäkringskassan
- ISF (2012a). *Assistansmarknaden. En analys av timschablonen*. Rapport 2012:12. Stockholm: Inspektionen för socialförsäkringar
- ISF (2012b). *Utfall av beslut om statlig assistansersättning*. Rapport 2012:18. Stockholm: Inspektionen för socialförsäkringar
- ISF (2014). *Assistansersättning och kommunala stöd till personer med funktionsnedsättning*. Rapport 2014:19. Stockholm: Inspektionen för socialförsäkringar
- ISF (2015). *Assistansersättningen. Brister i lagstiftning och tillämpning*. Rapport 2015:9. Stockholm: Inspektionen för socialförsäkringar
- Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Riksförsäkringsverket (2004). *Assistans för kvinnor och män – en genderanalys av assistansersättningen*. ANALYSERAR 2004:11. Stockholm: Riksförsäkringsverket
- Riksförsäkringsverket (2001). *Resurser för att leva som andra – en analys av kostnadsutvecklingen inom assistansersättningen*. ANALYSERAR 2001:3. Stockholm: Riksförsäkringsverket
- Socialstyrelsen (2008). *Personer med funktionsnedsättning – insatser enligt LSS år 2008*. Stockholm: Socialstyrelsen
- Socialstyrelsen (2011). *Insatser till kvinnor och män med funktionsnedsättning Kartläggning och analys av könsskillnader inom LSS och SoL*. Stockholm: Socialstyrelsen
- Socialstyrelsen (2016). *Statistik om insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade 2015*.
<http://socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-3-10>

Tabellbilaga

Här återfinns tabeller som ligger till grund för figurerna i rapporten. De ligger i samma ordning som i rapporten. Om fler än 10 personer utgör underlag för beräkning redovisas inte genomsnitt.

Totalt antal mottagare och antal timmar

Tabell B 1   Antal assistansmottagare och genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka 2005–2015

År	Genomsnittligt antal timmar	Totalt antal mottagare
2005	101,2	13 393
2006	103,3	14 146
2007	106,0	14 896
2008	108,3	15 274
2009	110,4	15 748
2010	113,1	15 932
2011	115,4	15 967
2012	118,2	15 892
2013	121,2	15 866
2014	123,9	16 158
2015	127,1	16 142

Tabell B 2   Spridning av beviljade timmar assistansersättning 2005–2015

År	Kvartil 3	Genomsnitt	Median	Kvartil 1
2005	131	102,9	94	62
2006	132	104,9	97	64
2007	135	107,7	99	67
2008	138	110,1	102	70
2009	139	112,4	105	71
2010	142	115,4	108	76
2011	145	117,9	112	78
2012	147	121,0	115	82
2013	150	124,3	120	86
2014	153	127,1	123	89
2015	157	130,4	126	92

Tabell B 3   Antal assistansmottagare per 10 000 i befolkningen, flickor och kvinnor fördelat på ålder 2005–2015

Ålder	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
0–9 år	6,4	6,7	7,3	7,5	7,8	8,3	8,2	8,4	8,2	8,7	8,1
10–19 år	15,4	15,5	16,1	16,9	17,5	17,9	17,9	18,2	18,7	18,7	18,8
20–29 år	14,5	15,8	16,2	16,1	16,0	16,0	16,2	16,2	16,5	16,5	16,9
30–39 år	12,7	13,1	13,5	13,9	14,4	14,3	14,0	13,9	14,0	13,8	13,2
40–49 år	14,4	15,2	15,8	15,2	15,2	14,7	14,7	14,2	13,5	14,0	14,1
50–59 år	22,4	22,7	23,0	22,7	22,7	21,6	20,3	19,0	18,2	17,9	17,3
60–64 år	28,9	29,3	30,8	29,9	28,9	27,4	26,3	24,4	23,1	24,3	23,4
65– år	7,3	8,4	9,5	10,7	11,6	12,6	13,1	13,7	13,7	13,5	13,4

Tabell B 4   Antal assistansmottagare per 10 000 i befolkningen, pojkar och män fördelat på ålder 2005–2015

Ålder	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
0–9 år	8,5	8,9	9,5	9,8	10,3	9,8	10,2	10,0	10,0	10,3	9,6
10–19 år	18,8	20,1	21,7	22,8	24,6	25,6	26,1	26,7	26,6	26,9	26,6
20–29 år	19,4	20,1	20,5	21,2	21,5	21,9	22,4	22,2	22,6	23,2	23,0
30–39 år	14,8	15,1	15,6	16,2	16,7	16,8	16,7	16,5	16,2	16,7	17,3
40–49 år	15,1	15,3	15,5	15,8	16,2	16,0	15,7	15,6	15,1	15,1	15,2
50–59 år	19,2	20,4	20,5	19,5	19,5	19,6	19,1	18,1	17,8	17,6	17,1
60–64 år	26,7	26,7	28,0	27,5	26,9	26,0	26,1	25,1	24,5	24,2	23,3
65– år	9,0	10,3	11,8	12,8	13,7	14,5	14,6	14,8	14,5	14,6	14,7

Tabell B 5   Antal assistansmottagare fördelat på personkrets 2005–2015, mottagare över 65 redovisade separat

År	Personkrets 1		Personkrets 2		Personkrets 3	
	0–65	65+	0–65	65+	0–65	65+
2005	4 585	45	674	94	6 640	1 090
2006	4 845	53	701	110	6 853	1 271
2007	5 168	54	716	134	7 032	1 458
2008	5 415	64	702	157	6 915	1 643
2009	5 703	74	682	176	6 877	1 808
2010	5 861	79	656	195	6 707	2 003
2011	6 014	83	638	212	6 483	2 100
2012	6 194	93	623	224	6 085	2 198
2013	6 399	114	585	241	5 854	2 198
2014	6 684	121	579	260	5 818	2 219
2015	6 812	130	552	275	5 653	2 245

Tabell B 6   Åldersfördelning för personkretsarna 2005 och 2015

Personkrets	År	0–9	10–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–64	65–
1	2005	391	1 412	1 232	797	442	235	76	45
	2015	617	1 841	1 998	1 171	702	383	100	130
2	2005	*	*	31	94	155	247	139	94
	2015	*	*	45	59	128	184	130	275
3	2005	292	576	544	801	1 174	1 910	1 343	1 090
	2015	340	480	593	618	1 059	1 535	1 028	2 245

Tabell B 7   Antal assistansmottagare 2005–2015, barn (0–19 år) och vuxna fördelat på personkrets

År	Barn personkrets 1	Vuxna personkrets 1	Barn personkrets 3	Vuxna personkrets 3	Vuxna personkrets 2
2005	1 803	2 827	868	6 862	760
2006	1 898	3 000	885	7 239	805
2007	2 030	3 192	931	7 559	845
2008	2 113	3 366	941	7 617	853
2009	2 224	3 553	963	7 722	850
2010	2 260	3 680	955	7 755	843
2011	2 274	3 823	941	7 642	844
2012	2 330	3 957	890	7 393	840
2013	2 370	4 143	862	7 190	820
2014	2 455	4 350	854	7 183	836
2015	2 458	4 484	820	7 078	821

Tabell B 8   Antal assistansmottagare 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män

	Flickor	Kvinnor	Pojkar	Män
2005	1 196	5 139	1 572	5 486
2006	1 217	5 471	1 672	5 786
2007	1 279	5 764	1 797	6 056
2008	1 325	5 870	1 872	6 207
2009	1 369	6 000	1 989	6 390
2010	1 397	6 014	1 998	6 523
2011	1 375	5 998	2 019	6 575
2012	1 392	5 943	2 030	6 527
2013	1 411	5 908	2 029	6 518
2014	1 446	5 984	2 071	6 657
2015	1 430	5 964	2 043	6 705

**Tabell B 9   Antal assistansmottagare 2005–2015, flickor (0–19 år),
pojkar (0–19 år), kvinnor och män fördelat på personkrets**

Person- krets	År	Flickor	Kvinnor	Pojkar	Män
1	2005	786	1 259	1 017	1 568
	2006	799	1 350	1 099	1 650
	2007	840	1 437	1 190	1 755
	2008	874	1 501	1 239	1 865
	2009	912	1 580	1 312	1 973
	2010	928	1 612	1 332	2 068
	2011	908	1 670	1 366	2 153
	2012	941	1 723	1 389	2 234
	2013	961	1 806	1 409	2 337
	2014	1 000	1 878	1 455	2 472
	2015	1 010	1 922	1 448	2 562
2	2005	*	291	*	469
	2006	*	303	*	502
	2007	*	332	*	513
	2008	*	345	*	508
	2009	*	344	*	506
	2010	*	333	*	510
	2011	*	335	*	509
	2012	*	349	*	491
	2013	*	333	*	487
	2014	*	335	*	501
2015	*	336	*	485	
3	2005	365	3 499	503	3 363
	2006	369	3 710	516	3 529
	2007	393	3 880	538	3 679
	2008	398	3 906	543	3 711
	2009	400	3 950	563	3 772
	2010	398	3 946	557	3 809
	2011	392	3 871	549	3 771
	2012	369	3 736	521	3 657
	2013	366	3 629	496	3 561
	2014	369	3 648	485	3 535
	2015	350	3 570	470	3 508

Tabell B 10 Genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka fördelat på personkrets 2005–2015, mottagare under 65 i personkrets 3 också redovisade separat

År	Personkrets 1	Personkrets 2	Personkrets 3 under 65	Personkrets 3 med 65+
2005	100,7	126,3	102,7	99,8
2006	103,6	128,0	104,3	101,6
2007	106,9	131,5	106,7	103,9
2008	109,0	135,3	109,4	106,3
2009	111,4	136,7	111,7	108,3
2010	114,6	141,2	114,6	110,7
2011	117,6	143,5	116,8	112,6
2012	120,6	147,1	120,0	115,0
2013	124,1	152,5	123,0	117,5
2014	126,9	158,7	125,6	119,8
2015	130,0	161,4	129,0	123,1

Tabell B 11 Genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka 2005–2015, barn (0–19 år) och vuxna (20–64 år) fördelat på personkrets

År	Barn Personkrets 1	Vuxna Personkrets 1	Vuxna Personkrets 2	Barn Personkrets 3	Vuxna Personkrets 3
2005	85,0	110,6	127,0	90,4	104,6
2006	87,1	114,1	128,5	90,7	106,4
2007	88,6	118,4	132,0	93,3	108,7
2008	91,0	120,4	135,3	95,9	111,5
2009	93,2	122,9	137,0	98,5	113,9
2010	95,4	126,5	141,4	101,1	116,9
2011	97,5	129,6	143,9	102,5	119,2
2012	100,4	132,7	147,2	105,3	122,5
2013	102,9	136,3	152,8	108,9	125,5
2014	105,6	138,9	158,9	112,2	127,9
2015	107,8	142,3	161,8	116,4	131,2

**Tabell B 12 Utveckling av genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka
2005–2015, fördelat på åldersgrupp och personkrets**

Person- krets	År	0–9	10–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–64	65+
1	2005	73,9	88,0	113,2	110,4	105,8	107,4	*	*
	2006	75,0	90,5	116,1	115,5	109,2	108,4	*	*
	2007	77,6	91,9	120,3	121,2	113,1	112,3	*	*
	2008	81,6	93,8	121,5	124,0	115,3	116,6	*	*
	2009	82,8	96,4	123,6	126,7	117,8	118,7	*	*
	2010	84,4	98,9	127,4	130,2	120,6	123,3	*	*
	2011	86,8	101,0	130,7	132,7	123,8	126,8	*	*
	2012	90,5	103,7	133,7	135,5	128,2	127,8	*	*
	2013	93,7	106,0	137,7	138,4	132,7	131,1	*	*
	2014	99,0	108,0	140,3	141,1	134,5	135,7	*	*
	2015	101,2	110,0	143,5	144,8	138,1	140,0	*	*
2	2005	*	*	171,4	141,5	132,7	117,7	117,3	110,0
	2006	*	*	176,8	145,1	134,1	118,5	118,4	114,1
	2007	*	*	177,8	154,9	137,1	121,8	120,4	119,0
	2008	*	*	190,3	158,1	139,9	124,7	124,0	116,2
	2009	*	*	186,0	164,2	141,8	128,0	122,0	119,4
	2010	*	*	174,6	172,4	143,0	134,7	125,7	118,4
	2011	*	*	178,8	175,8	144,3	138,4	126,7	118,7
	2012	*	*	175,4	174,6	152,7	142,0	130,4	121,9
	2013	*	*	180,8	178,1	153,7	146,4	138,2	123,9
	2014	*	*	191,7	176,1	163,6	153,2	143,3	125,6
	2015	*	*	200,3	176,5	163,5	155,5	149,0	128,8
3	2005	92,0	89,5	120,5	113,3	107,6	101,0	95,4	81,6
	2006	89,5	91,3	121,4	113,5	110,3	102,6	97,8	86,6
	2007	91,3	94,4	124,0	116,9	112,1	105,1	100,3	90,3
	2008	92,8	97,6	126,3	119,8	113,6	108,6	102,9	93,1
	2009	95,7	100,2	127,3	123,5	116,0	109,9	106,0	95,3
	2010	97,5	103,3	129,0	126,9	119,8	112,6	108,2	97,7
	2011	100,8	103,5	129,9	129,3	122,5	114,4	111,5	99,6
	2012	106,5	104,6	132,7	129,7	125,7	119,0	114,6	101,0
	2013	112,6	106,6	134,3	131,9	127,0	123,0	118,8	102,8
	2014	116,5	109,2	135,7	131,1	129,7	126,3	122,2	104,8
	2015	119,6	114,2	138,6	136,3	133,3	129,0	124,8	108,0

Tabell B 13 Genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män under 65 år

År	Flickor	Kvinnor	Pojkar	Män
2005	85,0	102,1	87,2	107,8
2006	87,6	104,1	87,9	110,4
2007	88,9	107,1	90,0	113,3
2008	92,0	109,8	91,9	115,3
2009	95,6	112,1	93,2	117,3
2010	97,6	115,1	95,9	119,9
2011	98,6	117,7	98,0	122,2
2012	101,2	120,2	101,0	125,3
2013	103,2	123,4	104,2	128,4
2014	107,2	125,5	106,6	131,4
2015	109,3	129,0	109,7	134,6

Tabell B 14 Genomsnittligt antal beviljade timmar per vecka 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män under 65 år fördelat på personkrets

Personkrets	År	Flickor	Kvinnor	Pojkar	Män
1	2005	84,3	109,3	85,5	112,1
	2006	86,5	112,8	87,5	115,5
	2007	87,5	117,0	89,4	119,9
	2008	90,3	119,4	91,4	121,5
	2009	93,9	121,8	92,8	124,0
	2010	96,2	125,9	94,9	127,2
	2011	97,0	129,5	97,8	129,9
	2012	100,2	131,6	100,6	133,7
	2013	102,0	134,8	103,5	138,0
	2014	106,0	137,2	105,3	140,7
	2015	107,9	140,9	107,7	143,9
2	2005	*	124,3	*	128,6
	2006	*	125,5	*	130,3
	2007	*	129,7	*	133,4
	2008	*	132,4	*	137,2
	2009	*	133,5	*	139,4
	2010	*	136,9	*	144,1
	2011	*	141,3	*	145,5
	2012	*	145,9	*	148,1
	2013	*	153,7	*	152,3
	2014	*	157,0	*	159,9
2015	*	157,7	*	164,5	
3	2005	88,1	101,6	92,0	107,7
	2006	91,0	103,3	90,4	109,6
	2007	93,4	105,8	93,2	111,8
	2008	96,2	108,7	95,8	114,4
	2009	100,4	111,2	97,2	116,6
	2010	101,8	114,2	100,6	119,6
	2011	104,2	116,0	101,2	122,5
	2012	106,9	119,3	104,2	125,7
	2013	108,7	122,8	109,1	128,0
	2014	112,5	125,2	112,0	130,5
	2015	115,8	128,7	116,9	133,6

Ansökningar och beviljandegrad

Tabell B 15 Antal ansökningar 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män

År	Flickor	Kvinnor	Pojkar	Män
2005	254	865	418	828
2006	268	861	418	942
2007	283	875	435	808
2008	288	827	506	848
2009	371	934	650	926
2010	366	827	538	902
2011	319	707	497	820
2012	362	786	534	781
2013	384	792	585	794
2014	379	753	578	830
2015	405	811	605	822

Tabell B 16 Antal beviljanden och avslag av olika typer av ansökningar 2005–2015

År	Beviljande första ansökan	Beviljande upprepad ansökan	Åter-beviljande	Avslag första ansökan	Avslag upprepad ansökan
2005	1 341	177	74	635	151
2006	1 396	218	68	667	157
2007	1 320	201	57	699	138
2008	1 049	174	39	1 002	227
2009	1 167	228	54	1 207	268
2010	924	228	53	1 108	373
2011	835	186	33	964	350
2012	764	211	44	1 074	418
2013	787	276	68	1 060	397
2014	753	256	74	1 044	442
2015	612	191	56	1 323	513

Tabell B 17 Beviljandegrad 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män (Procent)

År	Flickor	Kvinnor	Pojkar	Män
2005	68,8	68,5	71,6	68,9
2006	73,1	68,9	67,1	68,9
2007	68,3	67,5	64,4	66,3
2008	53,5	51,9	55,1	49,9
2009	49,5	46,8	55,8	49,5
2010	57,4	42,3	45,2	46,4
2011	48,4	46,9	49,7	47,0
2012	53,5	40,0	46,4	39,4
2013	50,4	40,4	46,5	41,4
2014	52,5	39,4	43,6	40,1
2015	29,1	31,3	31,3	35,1

Nybeviljade mottagare och antal nybeviljade timmar

Tabell B 18 Antal nybeviljade assistansmottagare och genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka 2005–2015

År	Antal mottagare	Genomsnittligt antal timmar
2005	1 590	76,3
2006	1 677	76,3
2007	1 571	81,6
2008	1 260	85,6
2009	1 443	84,5
2010	1 201	87,7
2011	1 052	88,8
2012	1 017	94,4
2013	1 127	99,1
2014	1 083	101,8
2015	859	104,4

Tabell B 19 Spridning av nybeviljade timmar per vecka 2005–2015

År	Genomsnitt	Median	Kvartil 1	Kvartil 3
2005	76,3	65,0	49,4	95,7
2006	76,3	65,6	49,7	94,8
2007	81,7	70,6	52,4	99,4
2008	85,7	74,9	54,9	105,9
2009	84,5	73,7	53,5	105,1
2010	87,7	78,0	56,8	110,6
2011	88,8	79,9	59,2	112,9
2012	94,4	87,0	63,4	119,0
2013	99,1	92,0	66,1	122,9
2014	101,8	95,5	68,5	127,0
2015	104,4	97,8	72,8	125,9

Tabell B 20 Antal nybeviljade assistansmottagare 2005–2015, barn (0–19 år) och vuxna fördelat på personkrets

År	Barn personkrets 1	Vuxna personkrets 1	Vuxna personkrets 2	Barn personkrets 3	Vuxna personkrets 3
2005	319	153	82	142	854
2006	344	134	94	109	936
2007	348	138	77	112	834
2008	304	105	59	98	621
2009	387	116	75	131	661
2010	306	108	67	109	542
2011	270	72	73	85	480
2012	299	88	58	86	401
2013	324	118	68	107	438
2014	290	92	71	98	422
2015	188	59	57	93	382

Tabell B 21 Antal nybeviljade assistansmottagare 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män

År	Flickor	Pojkar	Kvinnor	Män
2005	177	294	575	544
2006	189	277	579	632
2007	190	283	577	521
2008	157	270	418	415
2009	188	356	450	449
2010	198	240	343	420
2011	144	238	309	361
2012	186	233	300	298
2013	192	277	325	333
2014	187	252	308	336
2015	128	185	269	277

Tabell B 22 Antal nybeviljade assistansmottagare fördelat på personkrets och åldersklass 2005–2015

	År	0–9	10–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–64
Personkrets 1	2005	165	142	60	18	25	21	8
	2015	119	63	30	7	3	2	3
Personkrets 2	2005	*	*	4	7	17	27	22
	2015	*	*	6	4	6	12	23
Personkrets 3	2005	75	63	48	68	127	314	267
	2015	65	25	27	28	63	121	112

Tabell B 23   Antal nybeviljade assistansmottagare 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män fördelat på personkrets

Personkrets	År	Flickor	Kvinnor	Pojkar	Män
1	2005	115	61	191	71
	2006	125	61	201	58
	2007	133	57	206	59
	2008	116	34	183	57
	2009	134	44	242	52
	2010	134	37	160	53
	2011	97	30	166	31
	2012	132	31	162	38
	2013	125	47	188	48
	2014	119	30	160	41
	2015	75	20	107	25
2	2005	*	36	*	41
	2006	*	34	*	55
	2007	*	38	*	36
	2008	*	33	*	24
	2009	*	41	*	33
	2010	*	22	*	44
	2011	*	31	*	41
	2012	*	28	*	29
	2013	*	31	*	32
	2014	*	24	*	41
	2015	*	31	*	24
3	2005	50	435	88	389
	2006	52	446	54	465
	2007	52	430	56	387
	2008	33	317	63	290
	2009	41	322	88	323
	2010	45	245	62	281
	2011	34	220	51	247
	2012	36	201	48	183
	2013	47	200	59	212
	2014	46	202	51	185
	2015	37	171	53	180

Tabell B 24 Genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka 2005–2015, barn (0–19 år) och vuxna fördelat på personkrets

År	Barn Personkrets 1	Vuxna Personkrets 1	Vuxna Personkrets 2	Barn Personkrets 3	Vuxna Personkrets 3
2005	63,7	95,5	105,2	70,8	76,1
2006	67,2	99,2	102,1	63,2	75,1
2007	69,0	107,0	113,3	80,6	80,3
2008	72,5	104,5	114,2	79,5	87,0
2009	69,3	110,8	105,5	88,1	84,9
2010	70,9	114,3	111,7	85,0	89,1
2011	74,6	111,2	123,0	82,7	89,7
2012	77,6	112,8	127,2	96,6	98,3
2013	82,1	119,4	126,0	98,4	102,3
2014	84,3	110,9	133,2	102,7	106,0
2015	84,3	125,2	125,7	108,0	107,2

Tabell B 25 Utveckling av genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka 2005–2015, fördelat på åldersgrupp och personkrets 1 och 3

Person- krets	År	0–9	10–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–64
1	2005	60,2	67,5	89,8	103,6	105,3	92,2	*
	2007	66,7	72,0	99,9	108,4	129,3	110,8	*
	2009	65,8	73,7	107,1	113,8	118,4	113,9	*
	2011	68,5	83,5	107,0	112,2	119,8	102,7	*
	2013	77,7	88,5	118,8	129,2	120,2	120,1	*
	2015	80,7	90,8	117,8	147,5	127,2	126,8	*
3	2005	74,9	66,5	92,1	75,8	77,1	74,2	74,2
	2007	80,3	80,9	99,5	86,1	85,0	78,6	75,0
	2009	84,1	94,1	101,8	99,6	84,3	83,8	79,4
	2011	85,6	76,5	103,0	102,3	89,6	86,3	87,3
	2013	100,5	93,1	110,0	112,0	109,0	104,1	93,9
	2015	106,0	112,4	126,1	125,6	101,5	105,1	104,6

Tabell B 26 Genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män

År	Flickor	Pojkar	Kvinnor	Män
2005	64,6	66,9	77,2	84,9
2006	66,0	67,2	76,7	83,6
2007	73,5	70,6	84,8	87,9
2008	76,9	74,0	87,7	95,3
2009	78,6	72,9	88,4	93,1
2010	75,1	76,5	91,8	97,7
2011	80,2	75,1	90,3	101,3
2012	81,4	82,6	100,4	107,1
2013	85,5	87,6	107,3	110,0
2014	88,4	91,9	103,3	116,3
2015	87,8	96,5	108,3	114,6

Tabell B 27 Genomsnittligt antal nybeviljade timmar per vecka 2005–2015, flickor (0–19 år), pojkar (0–19 år), kvinnor och män fördelat på personkrets

Personkrets	År	Flickor	Kvinnor	Pojkar	Män
1	2005	62,4	92,0	63,4	97,3
	2006	65,6	90,1	67,0	99,6
	2007	67,8	100,8	69,1	107,5
	2008	77,5	97,7	68,5	108,6
	2009	75,3	113,6	66,1	104,6
	2010	69,7	111,1	72,7	114,4
	2011	78,8	100,9	71,6	124,5
	2012	76,6	122,2	78,0	108,3
	2013	77,6	118,0	82,3	121,5
	2014	81,6	108,7	85,2	107,9
	2015	83,3	114,0	85,5	129,0
2	2005	*	102,3	*	107,1
	2006	*	99,1	*	105,8
	2007	*	100,7	*	121,5
	2008	*	115,5	*	105,8
	2009	*	97,9	*	108,1
	2010	*	105,7	*	111,6
	2011	*	114,2	*	127,2
	2012	*	130,2	*	126,2
	2013	*	124,2	*	137,7
	2014	*	122,6	*	139,8
	2015	*	121,3	*	126,8
3	2005	69,0	72,1	70,3	81,1
	2006	65,9	73,4	61,6	77,3
	2007	87,1	79,2	74,5	81,0
	2008	67,9	83,6	85,4	89,9
	2009	88,7	83,7	88,2	86,6
	2010	86,9	88,4	84,1	90,2
	2011	85,1	85,2	80,9	93,2
	2012	92,8	92,6	97,9	106,0
	2013	98,6	101,4	99,2	103,6
	2014	100,0	99,1	106,3	115,6
	2015	101,7	103,2	112,9	110,4

Tabell B 28   Antal mottagare som lämnar assistansersättningen och genomsnittligt antal timmar per vecka

År	Antal mottagare	Genomsnittligt antal timmar
2005	661	95,9
2006	708	102,4
2007	772	104,6
2008	787	105,6
2009	850	106,9
2010	955	101,8
2011	976	103,2
2012	1 033	109,6
2013	1 073	112,9
2014	817	116,9
2015	890	120,2

Tabell B 29   Anledningar till avslut av assistansersättning 2005–2015

År	Dödsfall	Byte av boende	Mindre än 20 timmar	Annan	Okänd
2005	425	110	45	68	12
2006	467	111	62	53	15
2007	515	127	55	57	18
2008	538	109	79	50	11
2009	556	105	110	68	11
2010	521	114	237	62	21
2011	537	98	249	73	19
2012	532	113	268	97	23
2013	587	90	280	90	26
2014	489	77	158	61	32
2015	533	108	143	63	43

Tabell B 30 Andel av assistansmottagarna som lämnat ersättningen 2005–2015, barn (0–19 år) fördelat på avslutsanledning och personkrets (%)

Personkrets	År	Dödsfall	Byte av boende	Mindre än 20 timmar
1	2005	1,48	0,77	0,18
	2006	1,44	0,83	0,28
	2007	0,84	0,63	0,42
	2008	1,53	0,39	0,20
	2009	0,71	0,66	0,71
	2010	1,08	0,58	1,17
	2011	0,75	0,53	0,93
	2012	0,53	0,44	1,36
	2013	1,20	0,34	1,50
	2014	0,72	0,51	1,01
	2015	0,94	0,57	0,53
	3	2005	1,73	0,12
2006		1,50	0,12	1,27
2007		1,92	0,23	0,56
2008		0,97	0,32	0,32
2009		3,08	0,00	0,74
2010		1,77	0,10	1,97
2011		1,99	0,00	1,68
2012		1,70	0,11	1,91
2013		1,80	0,00	1,91
2014		1,04	0,23	1,62
2015		1,17	0,12	1,87

Tabell B 31 Andel av assistansmottagarna som lämnat ersättningen 2005–2015, vuxna (20– år) fördelat på avslutsanledning och personkrets (%)

Personkrets	År	Dödsfall	Byte av boende	Mindre än 20 timmar
1	2005	1,41	1,64	0,15
	2006	1,52	1,63	0,35
	2007	1,63	1,53	0,17
	2008	1,32	1,13	0,25
	2009	1,60	1,16	0,51
	2010	1,49	1,58	1,66
	2011	1,52	1,11	1,36
	2012	1,57	1,05	1,60
	2013	1,29	0,76	1,92
	2014	1,16	0,60	0,97
	2015	1,17	0,99	1,03
2	2005	3,01	0,82	0,96
	2006	4,61	0,39	0,66
	2007	3,60	0,87	0,37
	2008	3,67	1,07	0,83
	2009	3,63	0,70	1,06
	2010	3,18	0,59	2,59
	2011	3,08	0,71	3,20
	2012	3,67	1,66	2,73
	2013	5,71	0,95	2,38
	2014	4,02	0,98	1,22
	2015	4,55	1,79	1,08
3	2005	4,87	0,73	0,31
	2006	4,94	0,61	0,44
	2007	5,21	0,76	0,46
	2008	5,40	0,67	0,67
	2009	5,38	0,54	0,77
	2010	4,93	0,45	1,36
	2011	5,18	0,46	1,62
	2012	5,22	0,58	1,64
	2013	5,71	0,58	1,73
	2014	5,08	0,40	0,85
	2015	5,46	0,46	0,81

Mottagare och antal timmar på länsnivå

Tabell B 32   Antal assistansmottagare per 10 000 i befolkningen i Sveriges län 2005–2015

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Blekinge län	14,8	16,0	16,3	16,2	16,4	16,4	15,8	15,1	14,5	14,6	14,6
Dalarnas län	21,1	20,9	21,6	21,5	22,2	21,8	21,8	20,6	20,3	20,5	20,3
Gotlands län	21,0	22,2	22,9	21,6	22,9	23,7	22,3	21,3	20,8	19,4	19,3
Gävleborgs län	20,3	21,6	21,4	21,2	21,2	21,0	20,5	19,8	19,8	19,4	19,2
Hallands län	13,3	14,6	15,0	15,0	15,3	15,1	14,5	14,5	14,2	14,1	13,4
Jämtlands län	14,5	15,4	16,2	16,2	16,2	17,1	17,2	16,8	15,8	15,9	16,1
Jönköpings län	18,5	19,5	20,9	20,9	21,3	21,5	21,1	20,4	18,8	17,9	16,6
Kalmar län	13,6	14,0	14,9	16,0	17,2	17,6	17,5	16,8	16,4	17,1	16,7
Kronobergs län	15,4	16,3	16,8	17,8	17,9	18,2	17,7	15,9	15,3	15,3	14,9
Norrbottnens län	22,2	23,5	24,5	24,9	26,1	26,7	26,7	26,5	26,3	26,8	26,6
Skåne län	14,1	14,4	14,7	15,0	15,5	15,7	15,8	15,9	15,9	16,2	16,1
Stockholms län	13,4	14,2	14,8	15,2	15,4	15,3	15,1	15,1	15,0	15,1	14,8
Södermanlands län	15,2	17,0	17,5	17,9	19,2	19,5	19,6	19,1	18,5	18,3	18,6
Uppsala län	11,2	11,4	13,2	13,6	14,0	13,8	14,0	13,8	14,1	14,6	15,4
Värmlands län	15,3	16,3	17,5	18,1	18,3	17,6	17,7	16,9	16,7	17,1	17,3
Västerbottens län	15,1	16,5	18,2	19,1	19,9	20,4	20,3	20,2	18,7	18,1	17,5
Västernorrlands län	15,0	15,5	16,1	16,8	16,5	17,1	17,6	17,9	18,0	18,1	17,8
Västmanlands län	12,0	13,3	13,8	14,3	15,3	15,4	16,0	16,2	16,0	16,4	16,0
Västra Götalands län	13,9	14,1	14,9	14,9	15,2	15,5	15,6	15,6	15,8	16,2	16,2
Örebro län	16,1	17,1	17,8	17,9	17,9	16,5	15,9	15,5	15,9	16,2	16,2
Östergötlands län	14,9	15,7	16,6	17,0	17,1	17,2	17,3	17,2	16,6	16,7	16,3
Riket	14,8	15,5	16,2	16,5	16,9	16,9	16,8	16,6	16,4	16,6	16,4

Tabell B 33 Genomsnittligt antal nybeviljade timmar assistansersättning för nybeviljade i Sveriges län¹⁴ 2005–2015

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Blekinge län	84,9	72,1	79,7	72,5	79,4	70,2	67,6	112,1	96,0	115,5	105,7
Dalarnas län	82,7	85,1	89,3	86,6	71,0	80,0	96,8	87,0	107,5	114,1	112,2
Gävleborgs län	72,6	68,8	82,9	85,4	78,2	86,2	77,5	90,2	89,9	109,9	97,0
Hallands län	69,8	71,2	83,1	82,4	75,3	78,5	86,8	92,0	91,8	89,7	88,8
Jämtlands län	81,3	81,3	64,7	71,3	85,7	67,9	84,6	116,1	126,5	136,1	131,1
Jönköpings län	68,8	64,4	71,0	67,7	78,6	75,7	95,4	92,0	92,7	106,9	116,6
Kalmar län	73,5	73,7	90,4	92,9	82,1	83,1	94,9	92,4	91,2	103,8	98,8
Kronobergs län	64,7	68,0	83,5	81,6	63,0	83,9	90,3	83,5	96,5	90,1	99,4
Norrbottnens län	71,0	74,2	77,8	86,5	82,5	104,7	98,1	106,8	111,7	120,4	94,8
Skåne län	70,4	69,6	72,3	82,9	80,1	79,5	84,1	87,2	95,4	98,1	96,3
Stockholms län	83,6	81,4	89,3	89,3	93,7	102,5	91,3	95,6	103,8	103,8	101,6
Södermanlands län	59,5	72,1	65,5	75,7	86,6	75,8	92,3	89,0	96,2	105,4	111,6
Uppsala län	69,8	93,4	79,4	85,7	77,3	86,8	90,0	97,1	88,4	92,7	113,2
Värmlands län	79,5	87,4	77,0	89,7	106,9	94,4	93,0	97,9	103,0	103,3	124,7
Västerbottens län	77,0	83,8	96,4	98,5	104,7	103,9	107,6	104,4	119,3	88,3	96,9
Västernorrlands län	79,8	90,1	84,9	100,5	89,6	88,4	95,1	94,0	86,4	98,4	102,0
Västmanlands län	67,1	74,5	68,8	79,4	81,2	71,2	74,8	98,7	98,2	102,0	107,0
Västra Götalands län	80,3	71,2	80,6	86,0	84,3	88,7	87,2	95,9	99,1	96,3	107,6
Örebro län	64,8	67,8	65,0	70,0	75,4	76,0	66,1	75,4	85,8	107,9	93,6
Östergötlands län	67,8	68,7	71,3	78,4	67,1	72,8	73,0	92,3	82,4	91,6	104,4
Riket	76,3	76,3	81,7	85,7	84,5	87,7	88,8	94,4	99,1	101,8	104,4

¹⁴ Gotlands län är exkluderat på grund av det låga antalet nybeviljade individer.

Tabell B 34 Genomsnittligt antal beviljade timmar assistansersättning i Sveriges län 2005–2015

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Blekinge län	93,3	93,7	96,3	99,6	101,5	101,7	102,3	105,3	113,7	115,2	122,0
Dalarnas län	113,6	116,9	119,1	119,9	120,3	120,9	122,0	124,5	129,6	136,2	139,0
Gotlands län	110,0	111,1	116,2	124,9	123,7	128,0	133,2	131,1	136,5	139,2	140,9
Gävleborgs län	101,0	100,9	102,4	103,4	104,7	106,6	108,6	112,0	115,0	117,2	119,3
Hallands län	90,7	92,3	95,9	98,5	101,4	103,0	107,8	110,6	113,6	116,3	118,7
Jämtlands län	106,0	106,6	104,1	104,2	107,5	107,6	108,3	111,3	116,9	121,5	125,2
Jönköpings län	90,0	91,8	95,7	95,8	98,6	101,7	105,9	110,7	118,0	120,3	126,9
Kalmar län	91,9	95,6	97,0	100,0	101,2	105,2	106,8	111,6	113,5	114,9	118,0
Kronobergs län	84,3	86,1	88,6	90,7	94,1	96,8	97,9	99,3	104,0	105,9	109,6
Norrbottnens län	104,9	108,1	112,8	114,9	117,7	122,0	125,7	129,0	131,4	135,2	139,2
Skåne län	100,8	102,2	103,3	105,7	109,1	112,3	113,8	116,8	119,9	122,0	124,8
Stockholms län	112,9	114,8	118,6	121,2	122,3	125,5	126,9	127,9	129,2	130,8	133,0
Södermanlands län	91,3	92,3	94,1	96,2	99,0	100,5	103,5	107,1	110,2	113,6	118,0
Uppsala län	91,4	95,3	97,5	100,1	103,1	106,3	110,9	112,9	115,8	119,1	123,1
Värmlands län	110,7	113,1	113,6	114,4	116,3	118,8	120,5	121,3	124,8	128,2	132,6
Västerbottnens län	105,9	109,9	112,7	117,1	119,3	122,6	127,8	131,3	132,5	133,3	135,6
Västernorrlands län	110,1	115,2	118,8	120,0	121,2	122,8	125,4	127,2	128,0	130,7	132,7
Västmanlands län	89,1	91,1	92,7	94,8	96,2	98,6	99,8	103,7	108,3	113,4	118,6
Västra Götalands län	97,2	99,5	103,1	105,5	108,0	110,5	113,4	116,8	120,0	122,8	126,0
Örebro län	88,3	89,5	90,0	91,7	93,5	98,3	99,8	104,3	109,1	115,0	118,9
Östergötlands län	95,4	99,0	101,4	104,4	107,3	108,4	109,4	112,2	114,7	117,5	121,6
Riket	101,2	103,3	106,0	108,3	110,4	113,1	115,4	118,2	121,2	123,9	127,1

Tabell B 35 Genomsnittligt antal beviljade timmar assistansersättning i Sveriges län 2005–2015, standardiserat för kön och ålder

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Blekinge län	93,2	94,3	96,5	98,5	101,2	101,5	102,8	104,9	112,7	114,1	119,8
Dalarnas län	113,6	116,4	118,9	119,3	120,1	120,9	121,9	124,2	129,7	135,3	137,8
Gotlands län	108,6	107,8	112,6	120,6	120,0	124,2	128,5	126,8	131,8	134,7	137,7
Gävleborgs län	101,4	101,7	102,9	103,7	104,7	106,5	108,4	111,4	114,0	115,9	117,8
Hallands län	91,6	92,9	96,8	99,0	101,3	102,9	107,0	109,5	112,6	115,9	118,5
Jämtlands län	105,9	106,7	104,1	104,1	106,9	107,5	108,6	111,2	117,0	121,6	125,3
Jönköpings län	87,5	88,9	92,9	92,8	96,3	99,7	103,5	108,8	116,4	118,7	125,3
Kalmar län	91,0	95,1	96,9	100,3	100,0	103,2	105,8	111,3	114,3	115,7	119,4
Kronobergs län	82,6	84,0	86,6	87,8	93,3	96,1	97,3	98,1	103,5	103,9	106,7
Norrbottnens län	104,3	108,0	113,1	115,6	118,7	122,1	125,3	128,9	130,8	134,0	137,6
Skåne län	100,5	102,0	102,9	105,0	108,6	112,1	113,6	116,5	119,6	121,7	124,6
Stockholms län	114,2	116,0	120,1	122,9	124,0	127,3	128,6	129,6	130,9	132,3	134,6
Södermanlands län	89,4	90,4	92,4	95,3	98,3	100,7	102,9	106,6	109,3	114,0	118,0
Uppsala län	93,2	97,1	98,3	100,6	103,4	106,3	111,1	112,1	114,7	117,9	122,4
Värmlands län	110,8	112,8	112,8	114,0	115,6	119,4	121,0	121,6	125,5	129,1	133,1
Västerbottnens län	105,7	109,0	112,1	116,9	119,7	122,2	127,6	130,5	132,5	133,8	135,4
Västernorrlands län	110,9	114,6	119,3	120,0	119,9	121,9	124,4	126,3	127,0	129,2	132,0
Västmanlands län	88,8	90,4	91,9	94,2	95,9	98,5	99,9	103,8	108,7	114,4	120,0
Västra Götalands län	97,0	99,1	102,7	105,0	107,2	109,9	113,0	116,5	119,8	122,7	125,9
Örebro län	88,2	89,7	89,6	91,4	93,3	98,2	99,9	104,3	109,6	116,8	120,4
Östergötlands län	96,1	99,4	102,0	105,1	107,5	108,7	109,5	113,1	115,0	117,5	121,7
Riket	101,2	103,3	106,0	108,3	110,4	113,1	115,4	118,2	121,2	123,9	127,1

Variation

Tabell B 36 Spridning av beviljade timmar assistansersättning fördelat på personkrets 2005–2015

	Personkrets 1		Personkrets 2		Personkrets 3	
	Variations- koefficient	Kvartil- kvot	Variations- koefficient	Kvartil- kvot	Variations- koefficient	Kvartil- kvot
2005	50,5	2,1	47,1	2,0	51,8	2,1
2006	49,2	2,0	47,3	2,0	51,3	2,1
2007	48,0	1,9	46,4	2,0	50,7	2,1
2008	47,4	1,9	45,4	1,9	49,8	2,0
2009	47,2	1,9	44,0	1,9	49,3	2,0
2010	46,0	1,8	43,7	1,7	48,0	2,0
2011	44,5	1,8	42,4	1,7	47,3	2,0
2012	43,5	1,7	41,0	1,7	46,7	1,9
2013	42,5	1,7	39,8	1,6	45,3	1,9
2014	41,8	1,7	40,1	1,6	44,4	1,8
2015	41,1	1,6	39,0	1,6	44,2	1,8

Tabell B 37 Spridning av beviljade timmar assistansersättning fördelat på personkrets, barn (0–19 år) och vuxna 2005–2015

År	Barn Personkrets 1		Vuxna Personkrets 1		Vuxna Personkrets 2		Barn Personkrets 3		Vuxna Personkrets 3	
	Variationskoefficient	Kvartilkvot	Variationskoefficient	Kvartilkvot	Variationskoefficient	Kvartilkvot	Variationskoefficient	Kvartilkvot	Variationskoefficient	Kvartilkvot
2005	53,7	2,0	46,6	1,9	46,9	2,0	49,6	2,0	51,9	2,2
2006	51,5	2,0	45,4	1,8	47,2	2,0	49,0	2,0	51,3	2,1
2007	49,1	1,9	44,3	1,7	46,3	2,0	49,0	2,0	50,7	2,1
2008	49,8	1,9	43,4	1,7	45,4	1,9	48,0	2,0	49,8	2,1
2009	51,1	1,9	42,6	1,7	44,0	1,9	47,9	2,0	49,3	2,0
2010	50,4	1,9	41,2	1,6	43,6	1,7	49,3	2,0	47,7	2,0
2011	49,1	1,8	39,6	1,6	42,4	1,7	50,2	2,1	46,9	1,9
2012	48,4	1,8	38,5	1,5	40,9	1,7	50,3	2,0	46,2	1,9
2013	48,0	1,8	37,3	1,5	39,8	1,6	49,1	2,0	44,8	1,8
2014	47,4	1,9	36,7	1,5	40,1	1,6	48,8	2,0	43,9	1,8
2015	45,9	1,8	36,3	1,5	39,0	1,6	47,2	1,9	43,9	1,8

Tabell B 38 Spridning av nybeviljade timmar assistansersättning fördelat på personkrets, barn (0–19 år) och vuxna 2005–2015

År	Barn Personkrets 1		Vuxna Personkrets 1		Vuxna Personkrets 2		Barn Personkrets 3		Vuxna Personkrets 3	
	Variationskoefficient	Kvartilkvot	Variationskoefficient	Kvartilkvot	Variationskoefficient	Kvartilkvot	Variationskoefficient	Kvartilkvot	Variationskoefficient	Kvartilkvot
2005	43,2	1,7	43,5	2,1	35,8	1,6	40,4	1,7	51,2	1,9
2006	42,2	1,8	49,5	2,1	50,5	2,2	47,8	1,5	46,3	1,8
2007	42,2	1,7	52,6	2,0	44,7	1,9	57,2	1,9	48,0	1,8
2008	50,1	1,9	49,8	1,9	47,0	1,7	49,9	1,9	46,6	1,8
2009	47,4	1,8	42,9	1,6	52,9	2,3	50,4	2,0	50,2	1,9
2010	50,8	1,7	48,7	1,6	42,7	1,9	51,1	2,1	44,4	1,9
2011	48,7	1,9	39,4	1,7	50,4	1,8	49,8	2,0	39,8	1,8
2012	48,2	1,9	32,8	1,3	40,6	1,4	49,4	1,9	41,6	1,7
2013	52,4	1,8	41,6	1,4	39,3	1,5	47,6	2,0	39,0	1,7
2014	42,3	1,7	34,0	1,5	38,2	1,5	54,1	2,3	38,7	1,7
2015	36,2	1,6	30,0	1,3	32,6	1,4	52,4	2,1	39,9	1,6

I serien Socialförsäkringsrapport har följande skrifter publicerats under år 2016:

- 2016:1   Effektvärdering av Den nya sjukförsäkringsprocessen
- 2016:2   Nöjd eller missnöjd med Försäkringskassan? Problem, styrkor och de viktigaste förbättringsområdena
- 2016:3   Barns relativa ålder och funktionsnedsättning. Betydelsen av att vara född i slutet av året för vårdbidrag, aktivitetsersättning och assistansersättning
- 2016:4   Samordningsförbunden och unga med aktivitetsersättning. En uppföljning av insatser finansierade av samordningsförbunden för unga med aktivitetsersättning
- 2016:5   Assistansersättningens utveckling. Förändringsprocesser 2005–2015